

Pyhtään kunta

Keskustaajaman osayleiskaavan luontoselvitys 2008

 Luontoselvitys
KOTKANSIIPPI
Petri Parkko 12.2.2009

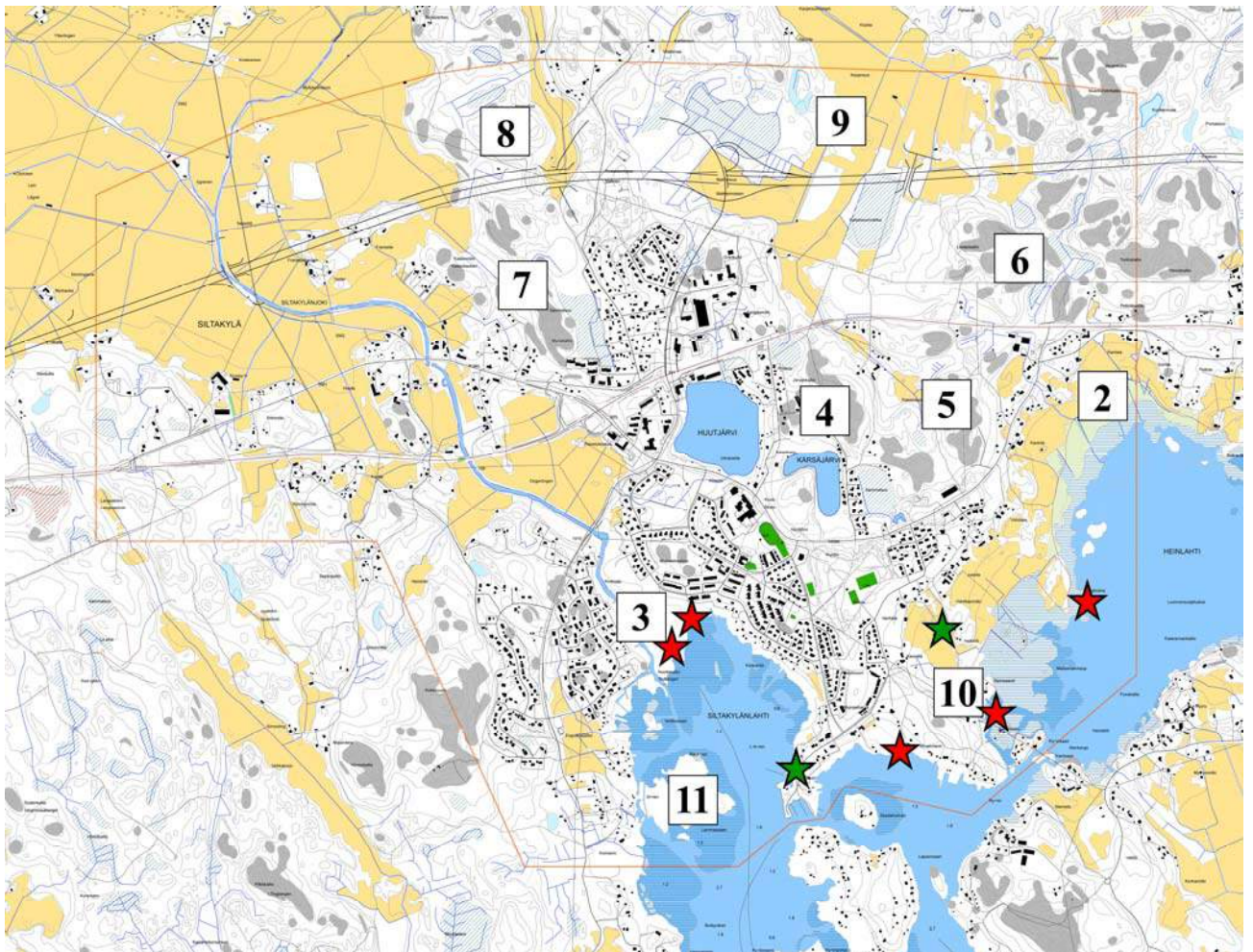
Sisälllys

1. Selvityksen taustoja.....	3
2. Selvitysalueen yleiskuvaus	3
3. Tutkimusmenetelmät ja aineisto	4
4. Maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit	7
5. Arvokkaat elinympäristöt.....	8
5.1. Luhdat	8
5.2. Lehtolaikku	8
5.3. Ojittamattomat suot.....	9
5.4. Kalliot, kivikot, louhikot.....	10
6. Muut arvokkaat elinympäristöt	18
7. Luontoarvokeskittymä	20
8. Siltakylänlahden ja sen lähiympäristön sudenkorennot 2008	24
8.1. EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) sudenkorentolajien lisääntymis- ja levähdyspaikat.....	24
8.2. Idänkirsikorennolle sopiva elinympäristö	27
8.3. Siltakylänlahden muuta sudenkorentolajistoa.....	28
8.4. Päätelmiä ja suosituksia sudenkorennoista	32
9. Siltakylänlahden vesi- ja rantalinnusto 2008	32
9.1. Lintujen lajikartat	43
10. Muita Siltakylänlahdella 2008 tavattuja lintuja	50
11. Päätelmiä ja suosituksia Siltakylänlahden linnustosta.....	52
12. Uhanalaisen putkilokasvilajin esiintymät	54
13. Yleissuosituksia osayleiskaava-alueelle	56
14. Lähteet.....	58
14.1. Kirjallisuus	58
14.2. Sähköiset lähteet	58

1. Selvityksen taustoja

Tämä luontoselvitys liittyy Pyhtään Siltakylän Keskustaajaman osayleiskaavaan, jonka laatii arkkitehtitoimisto MA-arkkitehdit. Pyhtään kunta tilasi luontoselvityksen 15.2.2008.

Keskustaajaman osayleiskaava-alue rajoittuu myös Heinlahden Natura 2000 -alueeseen, joka jätettiin pois tästä raportista. Luontoselvitys Kotkansiipi teki vuonna 2008 Natura-alueella linnusto-, sudenkorento- ja Natura-luontotyypikartoitukset, joiden tuloksista toimitetaan Pyhtään kunnalle ja toiselle rahoittajalle, Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle, erillinen raportti. Osayleiskaava-alueella tehtiin vuonna 2008 myös lepakkokartoitukset, joista vastasi biologi Nina Hagner-Wahlsten.

Kartta 1. Keskustaajaman osayleiskaava-alue on rajattu karttaan punaisella. Numerointi 2–11 viittaa raportin arvokkaiden elinympäristöjen kartoituksen numeroihin. Punaiset tähdet ovat luontodirektiivin liitteen IV (a) sudenkorentolajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Vihreät tähdet ovat uhanalaisen keltamataran kasvupaikkoja.

2. Selvitysalueen yleiskuvaus

Siltakylän osayleiskaava-alue (kartta 1) rajoittuu kaakkoisosastaan Heinlahden arvokkaaseen lintuveteen, joka kuuluu Natura 2000 -ohjelmaan. Kaava-alueeseen kuuluvat myös Heinlahdesta länteen sijaitseva Siltakylänlahti sekä näiden lahtien välisen salmen pohjoisreuna. Koko kaava-alueen merkittävimmät luontoarvot löytyvät näiltä rannikon reheviltä merenlahdilta. Heinlahden ja valtatieväliin jää edustavia edelleen aktiivisessa laidunkäytössä olevia niittyjä, joilla on suuri merkitys Natura-alueen linnustolle.

Nykyisen valtatieväliin eteläpuolella on jonkin verran peltoja, mutta enimmäkseen asutusta ja melko edustavia kallioalueita. Alueelle on viime aikoina rakennettu uutta asutusta. Huutjärvellä on kaksi pientä järveä, joista nykyiselle valtatiellekin paikoin näkyvä Huutjärvi on tärkeä osa alueen maisemaa. Järven itäreunassa on useita kesämökkejä, eteläosasta löytyy matonpesupaikka ja uimala. Huutjärven ja pienemmän Kärsäjärven ympäristössä on varttuneita mäntyä kasvavia maisemallisesti arvokkaita hiekkaharjuja. Niiden eteläpuolella on laaja soranottoalue.

Valtatieväliin pohjoispuolella, kaava-alueen länsiosassa, sijaitsevat Siltakylän laajat peltoaukeat, jotka ovat linnustoltaan arvokkaita muutonaikaisina levähdyspaikkoina sekä vaateliiden peltolintujen, kuten ruisrääkän, pesimäalueita. Peltoaukean halki virtaa rehevöitynyt ja kesäisin lähes vesikasvillisuuden täyttämä Siltakylänjoki. Pelloista länteen on nuoria kasvatusmetsiä, laaja hiekkamonttuala ja kallioalueita. Lähellä valtatieväliä on tiheää omakotitaloasutusta. Kaava-alueen läpi valtatieväliä pohjoiseen on melko laaja peltoalue. Tämän itäpuolelle jää edustavia ja melko luonnontilaisia kallioita. Uusi valtatieväli tulee osayleiskaava-alueen pohjoisosaan.

3. Tutkimusmenetelmät ja aineisto

Luontoselvityksen maastotyöt tehtiin 16.4.–19.9.2008. Maastotöihin käytettiin yhteensä 10 maastotyöpäivää. Alue kierrettiin maastossa niin, että kaikki varttuneemman metsän alueet tulivat kartoitetuiksi. Nuorta talousmetsää kasvavilla alueilla uhanalaislajiston ja arvokkaiden elinympäristöjen esiintymistodennäköisyys on pieni ja ne tutkittiin suuripiirteisemmin.

Maastossa havainnoitiin uhanalaislajiston esiintymiä, EU:n luontodirektiivissä mainittuja eliölajeja sekä arvokkaita elinympäristöjä.

Siltakylänlahden vesilinnusto laskettiin 5 laskentakerran pistelaskentana 16.4., 23.4., 29.4., 6.5. ja 14.5.2008 Lökörenin venelaiturilta (ks. 7.1. Lajikartat: lajikartta 1) kiikareilla ja kaukoputkella. Laskentapisteeistä ei saatu laskettua kaikkia saarten matalikkojen ympärillä ja veneväylillä oleskelleita vesilintuja, mutta pistelaskentoja paikattiin laskemalla kaikki sorsalinnut myös kartoituslaskennoissa. Laskennat aloitettiin mahdollisimman aikaisin keväällä, sillä aikaisten pesijöiden, kuten sinisorsan ja telkän, ensimmäiset pesinnät alkavat pian jäidenlähdön jälkeen.

Vesilinnuston parimäärätulkinnat tehtiin Väisäsen & Koskimiehen (1994) mukaan. Silkkiuikulla pariksi tulkittiin yksinäinen lintu ja pari; nokikanalla yksinäinen lintu rannan läheisyydessä, pari tai erillinen ääntelyhavainto. Puolisukeltajasorsilla ja koskeloilla pariksi hyväksyttiin juhlapukuiset koiraat, parit, koiraat 2–4 linnun ryhmissä sekä naarasta takaa ajavat 2–4 koiraan ryhmät. Telkällä pareiksi laskettiin juhlapukuiset koiraat ja parit. Tukka- ja punasotkan parimäärä arvioitiin lajien huomattavan koirasylijäämän takia naaraiden lukumäärän perusteella. Rantalinnustoselvitys tehtiin kartoitusmenetelmällä 5 laskentakerralla melomalla kanootilla koko alue läpi rantoja pitkin 9.5., 16.5., 22.5. 28.5. ja 4.6.2008. Havaitut reviirit merkittiin maastokartoille.

Siltakylänlahdella sekä Ryömin salmen ja Siltakylänlahden välisellä alueella selvitettiin EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) sudenkorentolajien, idänkirsikorenon *Sympecma paedisca* ja täplälampikorenon *Leucorrhinia pectoralis*, lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Sudenkorentotutkimukset tehtiin aikuishavainnointina: aikuisia yksilöitä havainnoitiin kiikareilla ja yksilöitä pyydystettiin tarvittaessa haavilla määrittämistä varten. Tutkituilta alueilta laadittiin samalla lajilistat kaikista havaituista sudenkorentolajeista, joista myös arvioitiin niiden lukumäärä alueilla. Havaintopaikkojen koordinaatit tallennettiin gps-laitteeseen.

Kevään idänkirsikorentokartoitus tehtiin 11.5.2008. Maastotöissä avusti sudenkorentoharrastaja Petri Metsälä. Idänkirsikorento on aikuistalvehtija, jonka yksilöitä

saattaa olla liikkeellä jopa leutoina talvipäivinä. Tästä syystä säätilalla ei ole niin suurta merkitystä lajin kartoituksissa. Sää tutkimuspäivänä oli aurinkoinen, tuuli oli heikkoa – kohtalaista ja lämpötila n. +20 °C. Ruovikkoalueelta etsittiin jalkaisin lampareisia alueita, joilla on lakoontunutta edellisvuotista järviruokoa. Syksyn idänkirsikorentokartoitus tehtiin 7.8.2008, jolloin lajista oli jo tehty muualla havaintoja. Siltakylänlahden pohjoisreuna kuljettiin jalkaisin läpi rantakasvillisuudesta lentoon lähteviä hentosudenkorentoja havainnoiden. Sää tutkimuspäivänä oli enimmäkseen aurinkoinen, tuuli oli heikkoa – kohtalaista ja lämpötila +17–20 °C. Työssä avusti luontokartoittajaksi opiskeleva Marjo Viramo.

Täplälampikorentokartoitukset tehtiin 26.6.2008 klo 8.50–13.00 ja 1.7.2008 klo 9.00–10.40 kanootista havainnoimalla. Kaikki lajin elinympäristöiksi sopivat alueet käytiin tutkimassa maastossa. Säätilalla on suuri merkitys aikuisia täplälampikorentoja kartoitettaessa, sillä ne ovat aktiivisesti liikkeellä vain lämpimällä säällä. Sää 26.6.2008 oli aurinkoinen ja lämpötila tutkimuksen alussa +15 °C ja lopussa n. +20 °C. Tuuli oli etelänpuoleista ja voimakkuudeltaan kohtalaista. Tuuli häiritsi ajoittain sudenkorentojen lentoa. Sää 1.7.2008 oli ajoittain aurinkoista, lämpötila +18–20 °C ja tuuli heikkoa.

Sudenkorentojen määrittäminen tehtiin Karjalaisen (2002) ja B Dijkstran (2006) mukaan. Raportin sudenkorentolajien yleisyys on Karjalaisen (2002) mukaan. Linnuston suojeluarvo raportissa perustuu Kosteikkojen linnuston suojelupistearvo-kirjaan (Asanti ym. 2003). Raportissa käytetty lintujen nimistö ja systemaattinen järjestys on Association of European Records and Rarities Committees -järjestön taksonomisen komitean (TAC) v. 2003 julkaistun raportin suositusten mukainen (Suomen Lintuvaruste Oy 2004). Eliölaajien uhanalaisuus raportissa perustuu Uhanalaisuustietintöön 2000 (Rassi ym. 2001). Metsätyyppejä määritettiin Metsätyypit, opas kasvupaikkojen luokitteluun -kirjan (Hotanen ym. 2008) perusteella, ja arvokkaiden elinympäristöjen arvotus tehtiin Meriluodon & Soinisen (1998) mukaan. Raportissa esiteltyjen putkilokasvien nimeämisessä on käytetty Retkeilykasviota (Hämet-Ahti ym. 1998).

Siltakylänlahden rannalla asuva Kyösti Kakkonen kertoi lahden rantojen asutuksesta, laidunnuksesta sekä kasvillisuuden kehityksestä. Ylitarkastaja Tuula Tanska antoi Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen uhanalaistiedot osayleiskaava-alueelta. Kymenlaakson

aluearkkitehti Jarkko Puro toimitti työssä tarvittun karttamateriaalin. Luontoselvityksen maastotyöt ja raportoinnin teki luontokartoittaja Petri Parkko.

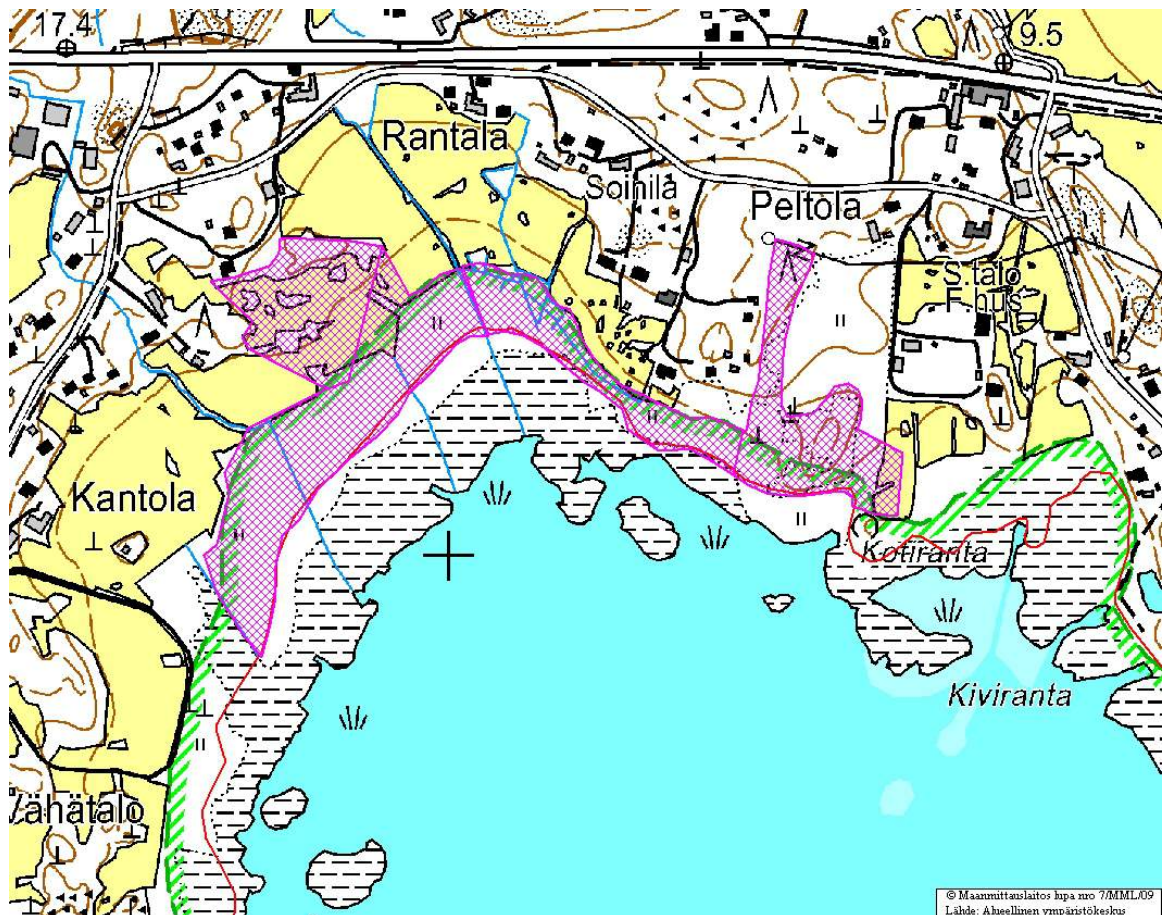
4. Maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit

Rantalan laitumet (kartta 2)

Rantalan laitumet koostuvat kahdesta erilaisesta alueesta, joista pohjoinen on hakamaata, eteläinen (kuuluu Heinlahden Natura 2000 -alueeseen) tuoreita ja kosteita heinäniittyjä.

Peltola (kartta 2)

Peltola koostuu kahdesta alueesta, joista läntisempi on umpeenkasvava, aiemmin laidunnettu, merenrantaniitty (kuuluu Heinlahden Natura 2000 -alueeseen) ja itäisempi lehmien laiduntama merenrantaniitty.

Kartta 2. Heinlahden maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit on merkitty karttaan rasteroinnilla.

Heinlahdella on edellä esitellyistä kohteista länteen myös yksi paikallisesti arvokas perinnebiotooppi, jonka rajaus saadaan tarvittaessa Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen arkistoista.

5. Arvokkaat elinympäristöt

5.1. Luhdet

Kivikosken alapuolen luhtakuviot 1 ja 2 (kartta 3, kuviot 1 ja 2)

Kuviot ovat valtaosin ruokoluhtaa, jossa kasvaa myös leveäosmankäämiä. Lisäksi luhdilla kasvaa yksittäisiä kiiltopajuja sekä korpikaislaa, luhtatähtimöä, rantakukkaa, hieman vesihierakkaa, rantarentukkaa, ranta-alpia, suoputkea, jokapaikansaraa, pullo- ja viiltosaraa, luhtalemmikkiä, kurjanjalkaa ja pikkurantamataraa.

Kivikosken alapuolen luhta 3 (kartta 3, kuvio 3)

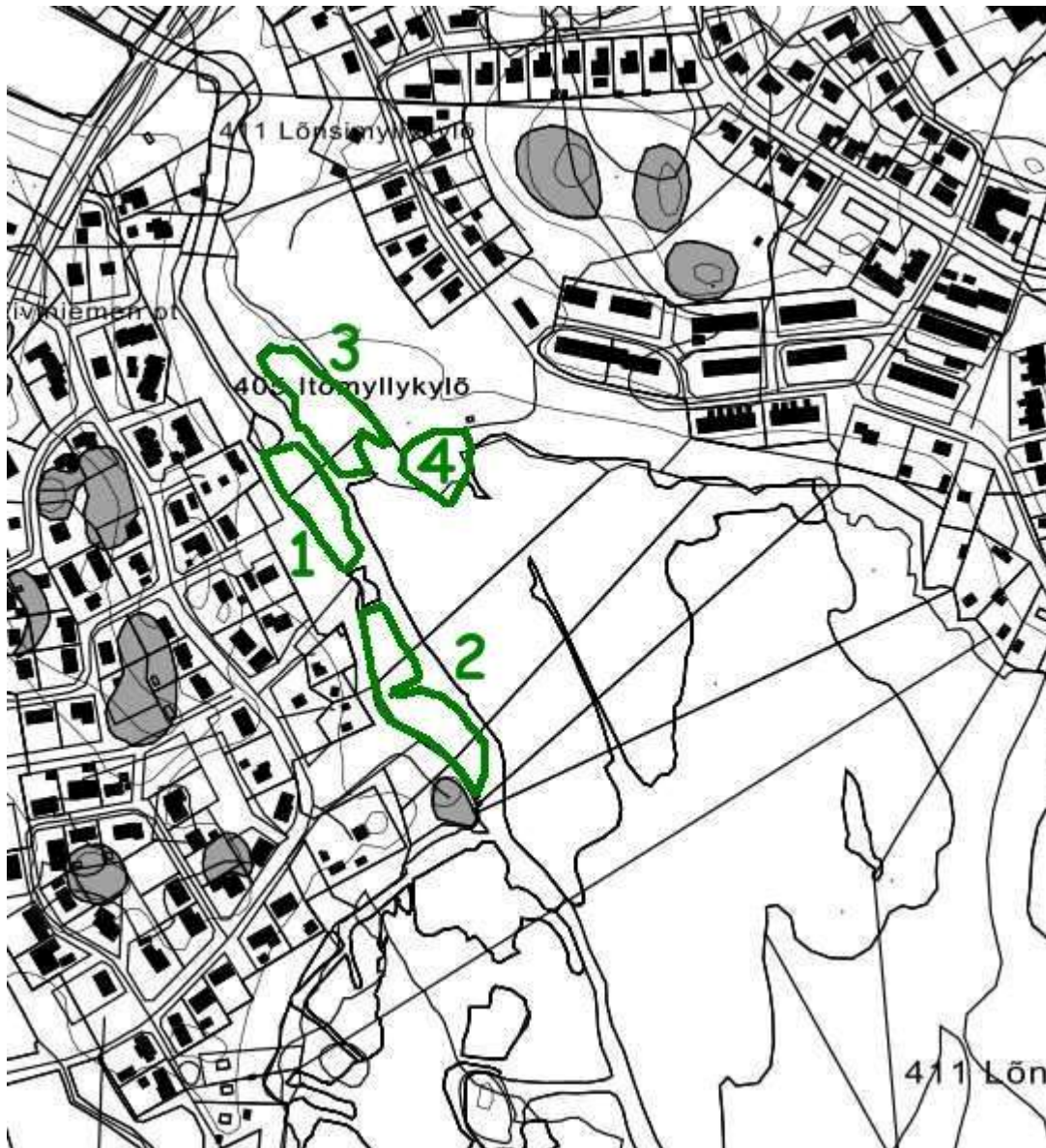
Monipuolinen luhtakuvio, josta löytyy useita erilaisia luhtatyyppisiä. Kuviota reunustaa kapea pajuluhta. Kuvion kenttäkerroksessa kasvaa mm. pullosaraa, järvikortetta, leveäosmankäämiä, kurjenmiekkää, rantarentukkaa, luhtavillaa ja rantakukkaa. Kuvion pienet lampareet ja kortteikot ovat erittäin hyvää sudenkorentojen lisääntymisaluetta. Kuviolla tavattiin 23.5.2008 kymmeniä äskettäin kuoriutuneita sudenkorentoja: isotyönkorentoja *Erythromma najas*, vihertyönkorentoja *Cenagrion armatum*, sirotyönkorentoja *C. pulchellum* sekä parikymmentä ruskohukankorentoa *Libellula quadrimaculata*. Kesällä kuvion reunassa kuoriutui kirjoukonkorento *Aeshna cyanea*.

5.2. Lehtolaikku

Kivikosken alapuolen lehtolaikku (kartta 3, kuvio 4)

Kuvio on mesiangervoaltaista kosteaa lehtoa vanhan joenuoman reunoilla. Puusto on koivua ja tervaleppää, lisäksi alikasvoksena kasvaa hieman nuorta kuusta. Pensaskerroksesta löytyy tuomea, pajuja, vadelmaa ja paatsamaa. Kosteimmilla paikoilla kasvaa luhtakasveja kuten kurjenmiekkää, rantarentukkaa, rantamataraa sekä hieman vesihierakkaa.

Suosituks: Edellä kuvatut kohteet ovat tärkeitä alueen luonnon monimuotoisuudelle. Ne tulisi jättää rakentamisen ja kaivutoiminnan ulkopuolelle. Lehtolaikun puuston tulisi antaa kehittyä itseksensä.

Kartta 3. Siltakylän arvokkaita elinympäristöjä 1 – 4.

5.3. Ojittamattomat suot

Ritasuo (kartta 4, kuvio 1)

Kuvio on pääosin ojittamatonta puustoltaan mäntyvaltaista isovarpurämettä, jossa kasvaa myös vähän koivua. Suolla kasvaa kenttäkerroksessa mm. kanervaa sekä hieman suokukkaa,

karpaloa ja tupasvillaa. Reunojen puusto on melko hyväkasvuista ja muuntumassa paikoin turvekankaaksi.

Sammalsuo (kartta 4, kuvio 2)

Melko luonnontilainen räme, jossa mänty on valtapuu. Suon keskiosissa kasvaa kanervaa, suokukkaa, tupasvillaa, pyöreälehtikihokkia ja muurainta. Läheltä suon reunoja löytyy suopursua. Suon eteläpään oja on äskettäin avattu. Suo on etelä- ja länsiosiltaan muuttumassa turvekankaaksi.

Suosituksset: Edellä kuvatut suokuviot ovat tärkeitä alueen luonnon monimuotoisuudelle. Suuremmat luonnontilaisen kaltaiset suokohteet alkavat olla harvinaisia Kymenlaaksossa. Suokuviot jätetään hakkuiden ja kaivutoiminnan ulkopuolelle. Reunaojien annetaan kasvaa umpeen.

5.4. Kalliot, kivikot, louhikot

Järvenkallio (kartta 4, kuviot 3 ja 4)

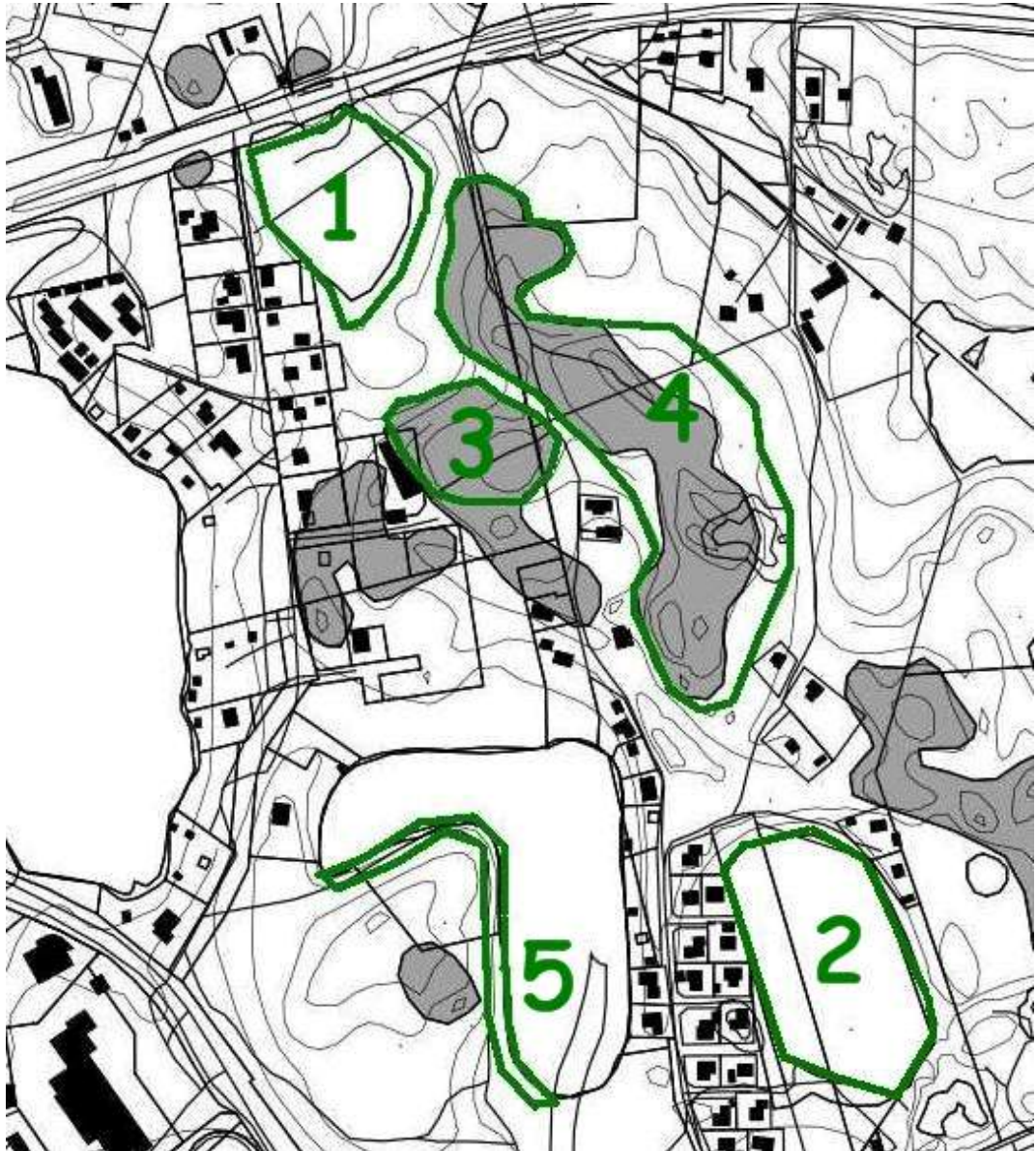
Järvenkallion kalliojono muodostaa edustavan kokonaisuuden, josta löytyy useita ehjiä jäkälikköjä. Paikoin kallioiden kasvillisuus on ulkoilun vuoksi pahoin kulunutta. Puustona on kitukasvuisia hyvin vanhoja mäntyjä. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Kallioalueelta löytyy myös hieman kuollutta puustoa. Kallioiden reunaosissa kasvaa edustavaa kalliokasvillisuutta: mm. mäkitervakkoa, keto-orvokkia, kissankäpälää, isomaksaruohoa, sianpuolukkaa ja rohtotädykettä.

Kallioalueen eteläosan jyrkänteillä (kuva 1) näyttäytyi 23.5.2008 ruskea kyy (kuva 2). Jyrkänteiden kasvillisuuteen kuuluu mm. melko harvinainen liuskaraunioinen *Asplenium septentrionale*. Kallioalueesta merkittävä osa on metsälain erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Koko alue on hyvää elinympäristöä lintudirektiivin I-liitteen lajille kehrääjälle *Caprimulgus europaeus*.

Kuva 1 (vasemmalla). Järvenkallion eteläosan jyrkänteitä.
Kuva 2 (oikealla). Ruskea kyy Järvenkallioilla keväällä 2008 © Petri Parkko

Suosituksset: Karttaan 4 rajattu kallioalue tulisi jättää kokonaan rakentamisen, hakkuiden ja louhinnan ulkopuolelle. Ulkoilua tulisi ohjata yhtä selvästi merkittyä polkua pitkin, jolloin kasvillisuuden kuluminen vähenisi.

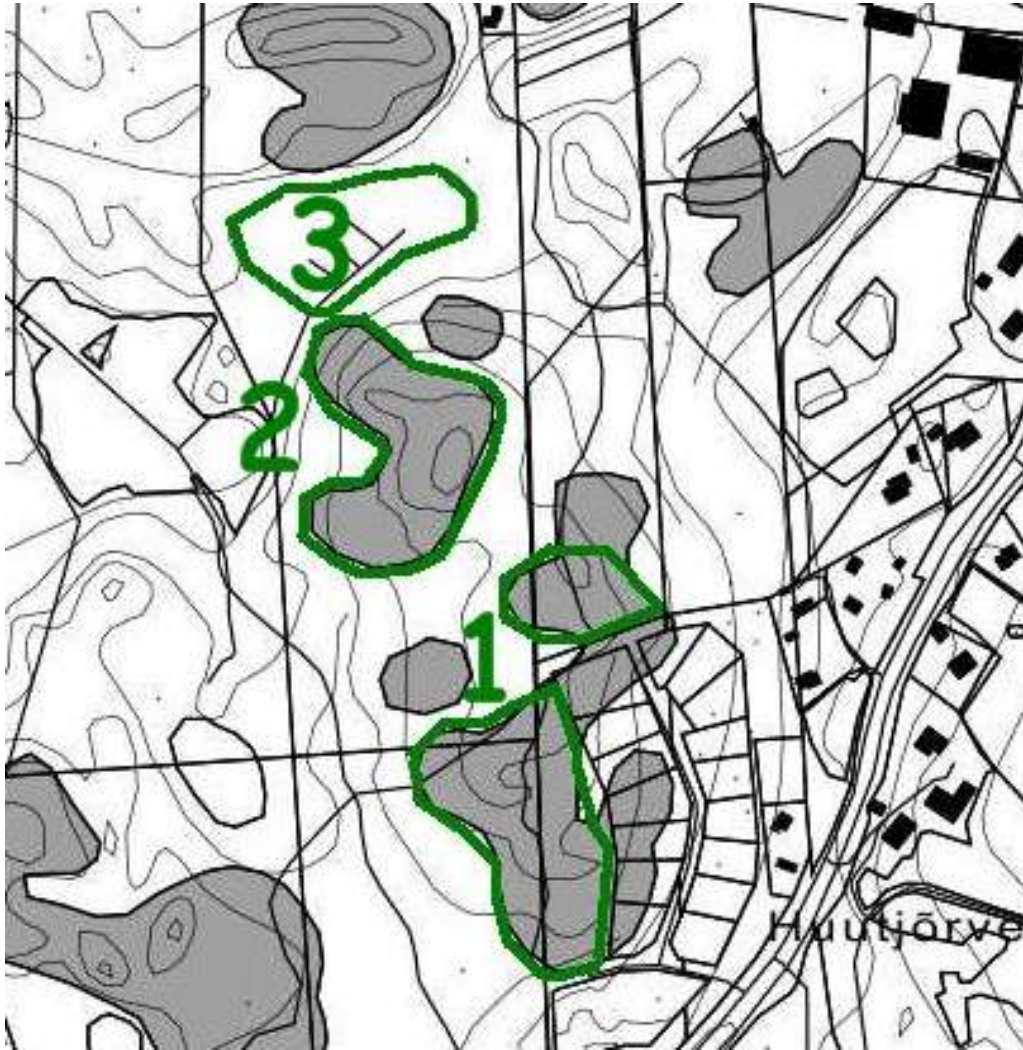
Kartta 4. Kärnsjärven ympäristön arvokkaita elinympäristöjä 1–5.

Rassinsuon kaakkoispuolen kallio 1 (kartta 5, kuvio 1)

Kallioalueen puusto on kitukasvuista mäntyä, pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Jäkäläköt ovat ulkoilun vuoksi pahoin kuluneita ja kallioalueen yli on lisäksi ajettu koneilla.

Kuviolla kasvaa mm. kalliohatikkaa, ahosuolaheinää ja nurmilauhaa, paikoin esiintyy runsaasti kanervaa.

Suosituks: Kallioalue ei ole kasvillisuudeltaan erityisen edustava. Uuden asuinalueen läheisyyden takia kasvillisuus tulee kulumaan entisestään. Kuvio on hyvää ulkoilualuetta, joka on syytä jättää mahdollisuuksien mukaan rakentamisen ja hakkuiden ulkopuolelle.

Kartta 5. Huutjärventien pohjoispuolen arvokkaita elinympäristöjä 1–3.

Rassinsuon kaakkoispuolen kallio 2 (kartta 5, kuvio 2)

Kallioalueella kasvaa vanhoja kitukasvuisia mäntyjä sekä pensaskerroksessa katajaa. Kuviolta löytyy myös hieman keloja ja lahopuuta. Jäkäläköt ovat paikoin ehyitä. Kallio on hyvää elinympäristöä lintudirektiivin I-liitteen lajille kehrääjälle.

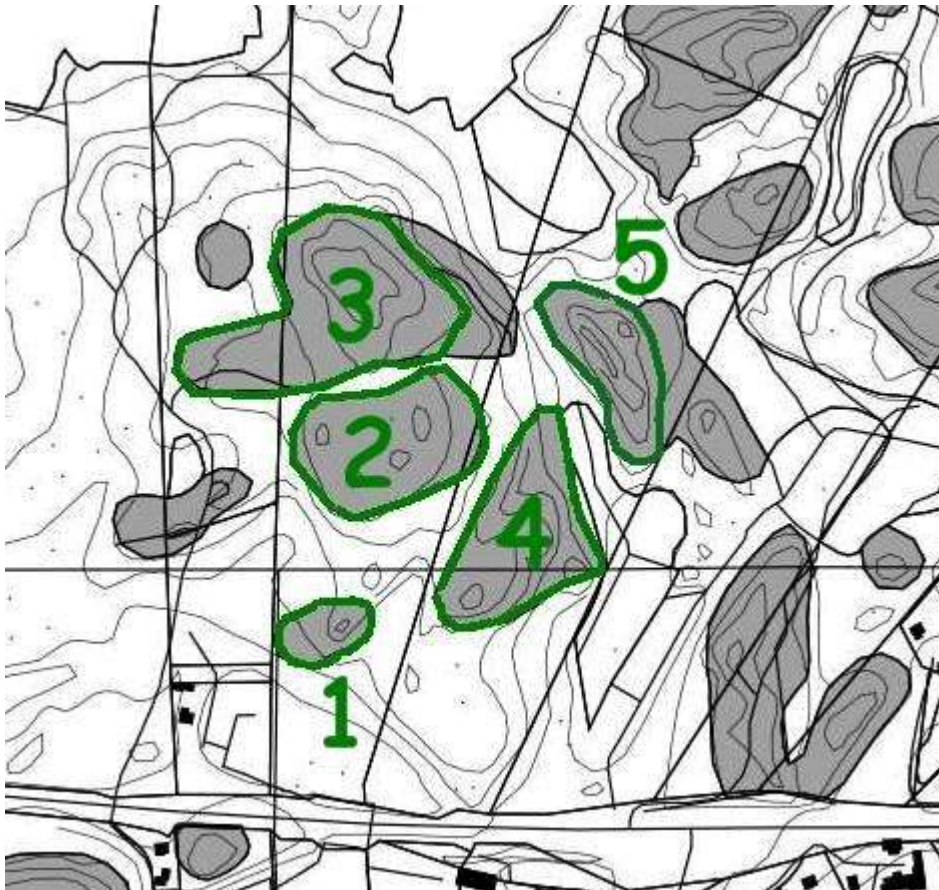
Suosituks: Kuvio täyttää metsälain vaatimukset. Puuston annetaan kehittyä itseksensä. Kallioalue jätetään kaikenlaisen rakentamisen ulkopuolelle. Ulkoilua olisi syytä ohjata yhtä opastettua polkua pitkin.

Lastenkallion kallioalue 1 (kartta 6, kuvio 1)

Pieni kallio, jolla on ehjiä jäkälökköjä. Reunoilla kasvaa kitukasvuisia mäntyjä. Puissa näkyi lintudirektiivin I-liitteen lajin palokärjen *Dryocopus martius* ruokailujälkiä. Kallioilla kasvaa paljon sianpuolukkaa, kanervaa, metsälauhaa sekä ahosuolaheinää.

Lastenkallion kallioalue 2 (kartta 6, kuvio 2)

Kuviolla on paljon ehjiä poronjäkälökköjä sekä tierasammalia kasvavia alueita. Kallion länsiosassa on pieni jyrkänne.

Kartta 6. Lastenkallion kallioalueita 1–4.

Lastenkallion kallioalue 3 (kartta 6, kuvio 3)

Kallioalueen länsiosassa jäkälিকöt ovat kuluneita, mutta itäosan laajempi alue on edustava: kuviolla kasvaa vanhoja kilpikaarnaisia mäntyjä, ja myös lahpuuta esiintyy.

Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Kallioalueen keskiosassa on louhikkoa ja kasvillisuus on rehevämpää. Kuviolla on palokärjen ruokailujälkiä. Kallioalue on myös hyvää elinympäristöä kehrääjälle.

Lastenkallion kallioalue 4 (kartta 6, kuvio 4)

Kuviolla kasvaa vanhoja mäntyjä, ja jäkälिकöt ovat ehjiä. Kallioalueen reunassa kasvaa männyn melko harvinainen kasvumuoto 'mukuramänty'. Kuvion yli kulkee sähkölinja.

Kuva 3. Lastenkallion kallioalue 5 on puustoltaan ja jäkälिकöiltään edustava © Petri Parkko

Lastenkallion kallioalue 5 (kartta 6, kuvio 5, kuva 3)

Hieno kallioharjanne, jonka jäkälिकöt ovat ehjiä. Puusto muodostuu vanhoista, kilpikaarnaisista männystä. Kuviolta löytyy myös hieman lahpuuta. Kenttäkerroksessa kasvaa kanervaa, sianpuolukkaa, ahosuolaheinää sekä hieman kalliohatikkaa.

Suosituks: Edellä kuvatut kallioalueet ovat puustoltaan ja kasvillisuudeltaan luonnontilaisen kaltaisia. Kitumaina ne ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Kuvioilla on merkitystä lintudirektiivin I-liitteen lajeille metsolle ja kehrääjälle. Kuvioiden puuston tulisi antaa kehittyä itsekseen. Mikäli alueelle ohjataan retkeilyä, tulisi polut ohjata opastettua reittiä pitkin kasvillisuuden kulumisen välttämiseksi.

Kartta 7. Munakallion edustavia kallioalueita 1 – 4.

Munakallion kallioalue 1 (kartta 7, kuvio 1)

Munakallio on laaja ja edustava eteläosistaan asutuksen ympäröimä kallioalue. Kallioalueen läpi kulkee polku, mutta jäkäläköt ovat säilyneet varsin ehjinä. Kuviolla kasvaa kitukasvuisia mäntyjä sekä hieman keloja. Pensaskerroksen muodostavat katajat. Kuvion kasvillisuudesta löytyy mm. isomaksaruohoa, mäkitervakkoa, paikoin kanervaa, sianpuolukkaa, keto-orvokkia, karvakiviyrttiä, rohtotädykettä, ahosuolaheinää sekä laajoina kasvustoina metsälauhaa.

Kallioalueen eteläosassa on siirtolohkareita ja louhikkoa. Munakallio on hyvää elinympäristöä lintudirektiivin I-liitteen lajeille kehrääjälle ja kangaskiurulle *Lullula arborea*.

Munakallion kallioalueet 2 ja 3 (kartta 7, kuviot 2 ja 3)

Pieniä, kasvillisuudeltaan kulumattomia jäkäläkallioita.

Munakallion kallioalue 4 (kartta 7, kuvio 4)

Puustoisempi jäkäläkallioalue, jonka männyt ovat vanhoja ja kilpikaarnaisia. Jäkälিকöt ovat varsin ehjiä. Kahden erillisen kallioalueen välissä on pieni isovarpuräme, joka nostaa kuvion merkitystä luonnon monimuotoisuudelle.

Kartta 8. Malmgårdin jäkäläkallio on rajattu karttaan vihreällä.

Malmgårdin jäkäläkallio (kartta 8)

Kallioalueen männyt ovat vanhoja ja kilpikaarnaisia ja jäkälিকöt kulumattomia.

Kenttäkerroksessa kasvaa runsaasti ahosuolaheinää, paikoin kanervaa ja metsälauhaa. Kuvio on metsälain erityisen tärkeä elinympäristö hyvin nuorien talousmetsien keskellä.

Suositukset: Edellä kuvatut edustavat kallioalueet tulisi jättää rakentamisen, louhinnan ja hakkuiden ulkopuolelle. Kuviot ovat pääosin metsälain tarkoittamia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Retkeilyä tulisi ohjata opastetuille poluille kulumisen välttämiseksi.

6. Muut arvokkaat elinympäristöt

Kärsäjärven rantametsä (kartta 4, kuvio 5)

Järven lounaisreunassa on kapea tervaleppää ja koivua kasvava vyöhyke. Paikoin rannan tuntumassa kasvaa suuria mäntyjä ja kuusia.

Suositukset: Rantametsä tulisi jättää kasvamaan. Puusto ei tarvitse mitään hoitotoimenpiteitä. Kuviolle on alkanut tulla monelle uhanalaiselle eliölajille tärkeää lahopuuta.

Rassinsuo (kartta 5, kuvio 3)

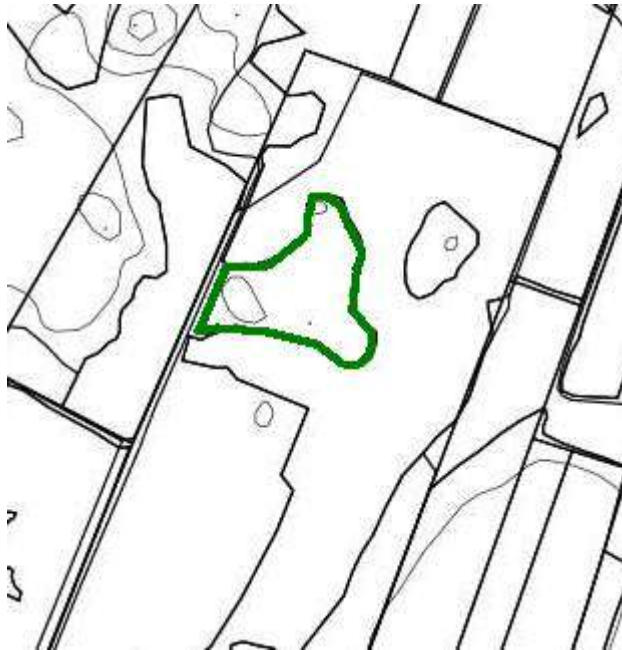
Ojitettu suo, jossa kasvaa runsaasti korpikaislaa, nurmilauhaa ja viitakastikkaa. Ojissa kasvaa pullosaraa. Kuvion reunoilla, etenkin pohjoisreunassa, on paljon lehtilahopuuta. Paikoin suon reunassa kasvaa suuria haapoja.

Suositukset: Kuviosta on muodostumassa arvokas luontokohde, jonka ojien tulisi antaa kasvaa umpeen. Reunojen puusto on melko luonnontilaista, eikä se tarvitse mitään hoitotoimenpiteitä.

Karjasuon hakamaa (kartta 9)

Peltojen ympäröimä metsäsaareke, jossa latvuserroksessa kasvaa haapaa, mäntyä ja kuusta. Alikasvoksen muodostavat koivut ja kotipihlajat. Pensakerroksessa kasvaa vadelmaa sekä vähän taikinamarjaa. Kuviolla on hieman lahopuuta ja tikkojen ruokailujälkiä.

Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, lillukkaa, metsäimarretta, sananjalkaa, ahomansikkaa, kultapiiskua, metsälauhaa ja nuokkuhelmikkää.

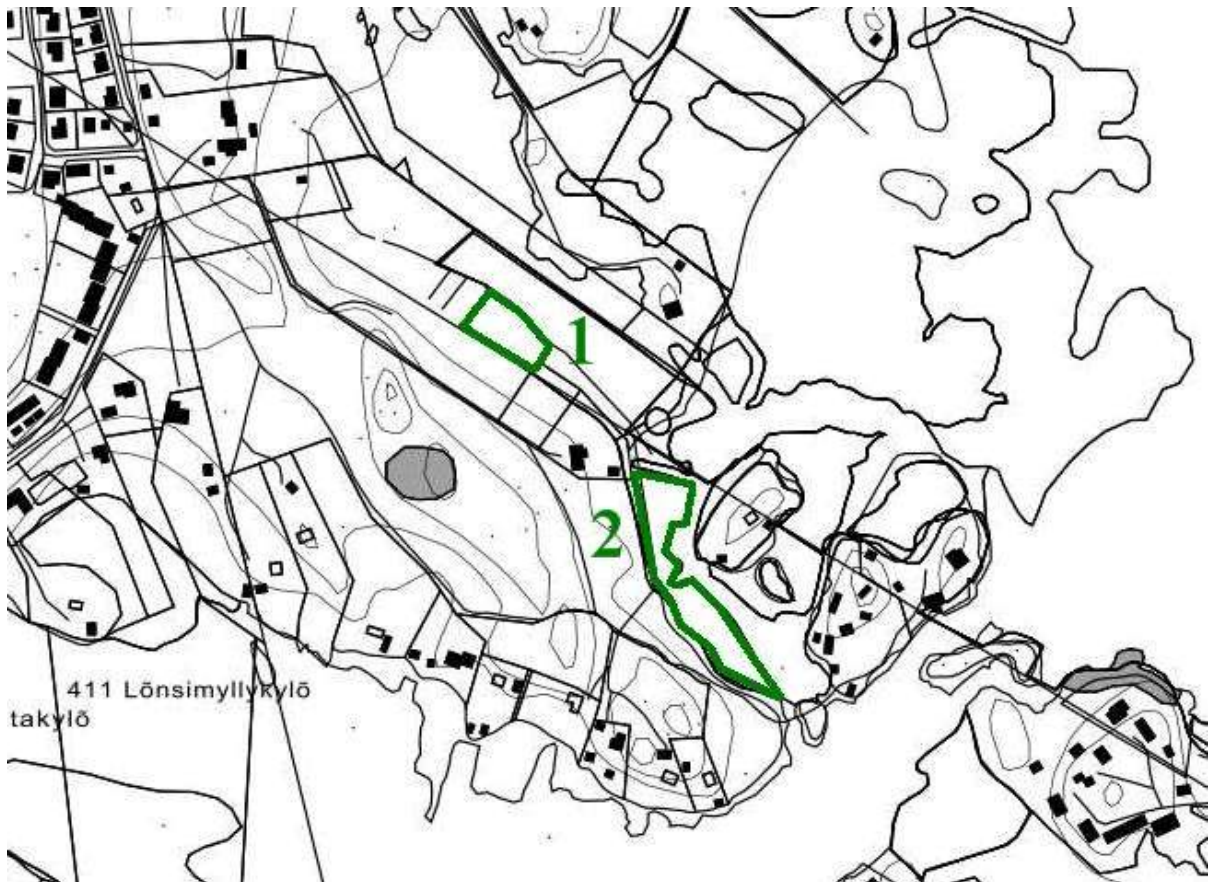
Kartta 9. Karjasuon hakamaa on rajattu karttaan vihreällä.

Suosituks: Peltöjen keskellä olevat metsäsaarekkeet ovat linnustollisesti tärkeitä: mm. sarvipöllö ja tuulihaukka pesivät saarekkeissa oleviin vanhoihin variksenpesiin. Kuvio on puustoltaan melko edustava, eikä se tarvitse mitään hoitotoimenpiteitä. Saareke tulisi jättää hakkuiden ja rakentamistoiminnan ulkopuolelle.

Ahvenniemen koillispuolen suurruohoniitty (kartta 10, kuvio 1)

Kuvio on ollut todennäköisesti peltoa tai laidunta, mutta voimakkaan tulvavaikutuksen vuoksi se on muuttunut nurmilauhavaltaiseksi suurruohoniityksi. Kuviolla kasvaa myös mesiangervoa sekä paikoin järviruokoa.

Suosituks: Kuvio ei ole kasvillisuutensa puolesta erityisen edustava, mutta se on silti syytä jättää mahdollisuuksien mukaan maankäytön ulkopuolelle.

Kartta 10. Ahvenniemen suuruohoniitty (kuvio 1) ja idänkirsikorennolle sopivaa elinympäristöä (kuvio 2).

7. Luontoarvokeskittymä

Lammassaari – Alören – Bakkööri (kartta 11)

Alue muodostuu kolmesta saaresta, rantaniityistä sekä matalikoista. Karttaan 11 sinisellä rajattu alue on linnustollisesti arvokas. Saarten eteläpuolen kivikoilla pesii lokkeja ja tiiroja, matalikon ruovikoissa etenkin silkkiuikkuja. Matalikoilla kalastelee säännöllisesti harmaahaikaroita ja isokoskeloita. Karttaan 11 lilalla rajatulla alueella on suuri merkitys puolisukeltajasorsille ja kahlaajille. Alueella tavattiin vuonna 2008 vaateliaita sorsalajeja: lapasorsaa, heinätavia ja harmaasorsaa. Saarten rantaniityillä pesii kahlaajista punajalkaviklo, kuovi ja rantasipi. Alueella levähtää myös läpimuuttavia kahlaajia kuten liroja.

Vesikasvillisuuden sisään jäävät allikot ovat tärkeitä sudenkorentojen lisääntymispaikkoja. Kalanpoikaset puolestaan saavat suojaa matalikkojen vesiruovikoista. Saarten ympärillä

esiintyy monipuolista merenrantaniittyjen kasvillisuutta. Lammassaaren rannassa kasvaa rauhoitettua ja Kymenlaaksossa harvinaista rantatyräkkiä *Euphorbia palustris*.

Alören (kartta 11, kuvio 1)

Saaren pohjois- ja länsipuolella on laaja ja edustava merenrantaniitty, johon on kasvanut hieman järviruokoa. Niityillä kasvaa mm. mesiangervoa, punanataa, rantahirvenjuurta, rantakukkaa, ranta-alpia, purtojuurta paikoin runsaasti, luhtalemmikkiä ja ruoholaukkaa. Rantaluhdalla kasvaa myös meriluikkaa.

Hyvin kivikkoisen saaren latvuserroksessa kasvaa vanhoja mäntyjä ja tervaleppää, alikasvoksena kotipihlajaa ja metsävaahteraa. Kenttäkerroksesta löytyy nuokkuhelmikkää, puna-ailakkia, oravanmarjaa, niittysuolaheinää, hieman maitohorsmaa, kieloa, kevättähtimöä, nurmilauhaa, niittynurmikkaa ja karhunputkea. Kuivemmillä paikoilla kasvaa kangasmaitikkaa ja mustikkaa. Saarta on äskettäin laidunnettu: paikallisten asukkaiden mukaan saarella on pidetty 2000-luvulla lompaita.

Kuva 4. Alörenin pohjoispuolen avointa rantaniittyä © Petri Parkko

Lammassaari (kartta 11, kuvio 2)

Saaren ympärillä on kapea merenrantaniittyvyö, jolla kasvaa runsaana esiintyvän mesiangervon lisäksi rohtovirmajuurta, ruoholaukkaa, luhtalemmikkiä, suolasänkiötä, rantalampia, merisuolaketta, isoaho-orvokkia, ojakärsämöä, rantahirvenjuurta, ruokonataa, isomaksaruohoa, ruoholaukkaa, karhunputkea, keltamaitetta, rantakukkaa, keltakurjenmiekkää ja hieman isorantasappa (kuva 5). Harvinaisin niityltä löytynyt laji on rauhoitettu rantatyräkki.

Saaren länsireunan puustona kasvaa tervaleppää, alikasvoksena hieman metsävaahteraa ja kotipihlajaa. Pensaskerroksessa vadelma on runsas, lisäksi löytyy hieman punaherukkaa. Kenttäkerroksen valtalajit ovat nuokkuhelmikkä ja koiranvehnä, hieman löytyy tuoksusimaketta, kieloa, nurmilauhaa ja karhunputkea. Mesiangervo on paikoin runsas.

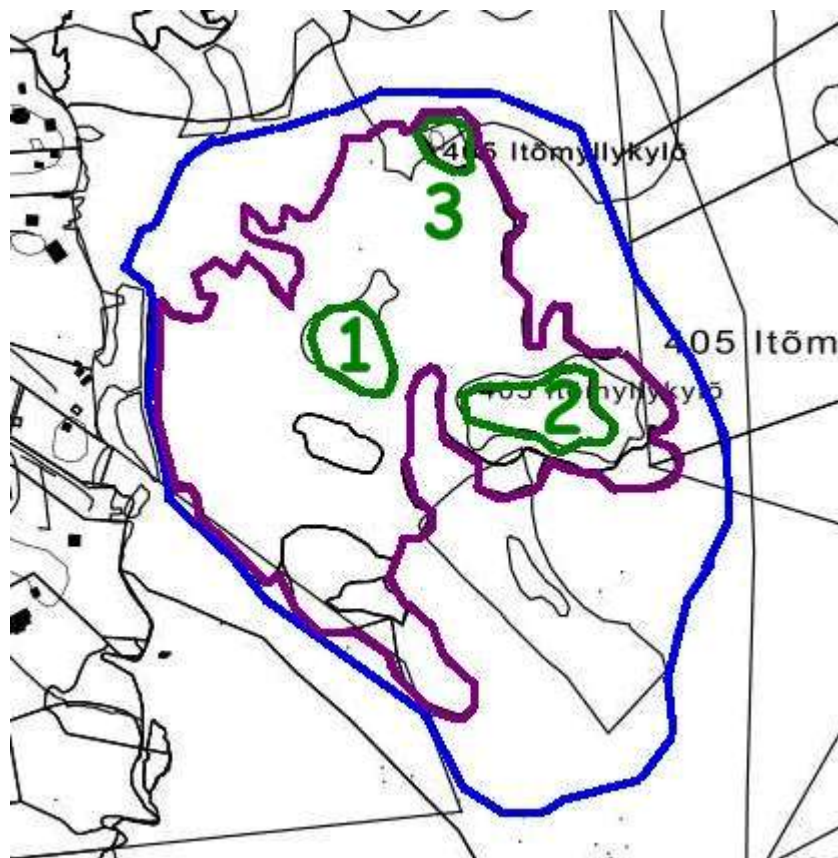
Kuva 5. Isorantasappi Pyhtään Siltakylänlahden Lammassaassa 9.7.2008 © Petri Parkko

Saaren keskiosassa kasvaa vanha mänty, johon harmaahaikarat rakensivat pesäkyhäelmää keväällä 2008. Saaren keskiosa on puustoltaan mäntyvaltainen, hieman kasvaa myös koivua.

Lahopuuta on melko niukasti. Vadelma kasvaa runsaana kasvustona. Saaren itäosassa kasvaa alikasvoksena melko paljon kotipihlajaa ja pensaskerroksessa hieman taikinamarjaa.

Kenttäkerroksen lajeja ovat mm. nurmilauha, juolavehänä, paikoin mesiangervo, koiranputki, karhunputki, nuokkuhelmikkä, puna-ailakki, käenkaali, niittynurmikka ja metsätähti.

Alörenin ja Lammassaaren välissä veden näkösyvyys on huomattavan hyvä, sillä joen mukanaan tuomia sedimenttejä ei kulkeudu alueelle. Saarten välissä esiintyy uposkasveina mm. merinäkinruohoa ja ärviöitä.

Kartta 11. Rakentamattomat saaret 1–3 on rajattu vihreällä. Luonnon ydinalue on rajattu violetilla ja linnustollisesti arvokas alue sinisellä.

Suositukses: Saaret tulisi jättää kokonaan rakentamisen ja hakkuiden ulkopuolelle.

Laidunnuksen jatkuminen olisi suotavaa, sillä ilman laidunnusta rantaniityt alkavat kasvaa umpeen. Tämä yksipuolistaisi kasvilajistoa ja vähentäisi linnustoa. Karttaan 11 lilalla rajattu ydinalue, joka sisältää luhtia ja rantaniittyjä, olisi syytä rauhoittaa luonnonsuojelualueeksi. Saarilla lähiympäristöineen ei ole metsätaloudellista merkitystä, eikä niillä ole suurta merkitystä virkistysalueina. Alueelle tulisi asettaa mairinnousukielto lintujen pesimääjaksi 1.4.–1.8. Karttaan 11 sinisellä rajattu alue on linnustollisesti tärkeä, eikä sillä tulisi sallia ruoppauksia tai laajempia niittoja. Mahdolliset niitot tulisi tehdä niin, että yhtenäiseen ruovikkoon niitettäisiin avovesialueita ja mutkittelevia väyliä.

8. Siltakylänlahden ja sen lähiympäristön sudenkorennot 2008

8.1. EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) sudenkorentolajien lisääntymis- ja levähdyspaikat

Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulailta kielletty. Sudenkorentojen kohdalla lisääntymispaikkoihin vaikuttaa heikentävästi etenkin veden laadun huononeminen. Myös suurella ruoppauksella ja virtaaman muuttamisella voi olla hävittävä ja heikentävä vaikutus, sillä sudenkorennot elävät suurimman osan elämästään toukkana vedessä.

Idänkirsikorenonon *Sympecma paedisca* lisääntymis- ja levähdyspaikka

Idänkirsikorento löytyi Suomesta vasta 2000-luvun alussa, mutta nyt lajia tavataan pitkin eteläistä rannikkoaluetta. Lajin lisääntyminen Suomessa varmistettiin ensimmäisen kerran Lappeenrannassa vuonna 2007 (Suomen Sudenkorentoseura ry 2007). Vuonna 2008 todettiin idänkirsikorenonon lisääntyneen myös murtovesialueella, kun biologi Esa Korkeamäki löysi lajin toukkanahkoja Kymenlaaksosta Haminan Lupinlahdelta (E. Korkeamäki, suull.).

Idänkirsikorentoa on löytynyt melko paljon Kotkan ja Pyhtään rajalta mm. Räskistä (Luontoselvitys Kotkansiiپی 2006) ja Kukkolanpohjasta (Luontoselvitys Kotkansiiپی 2007).

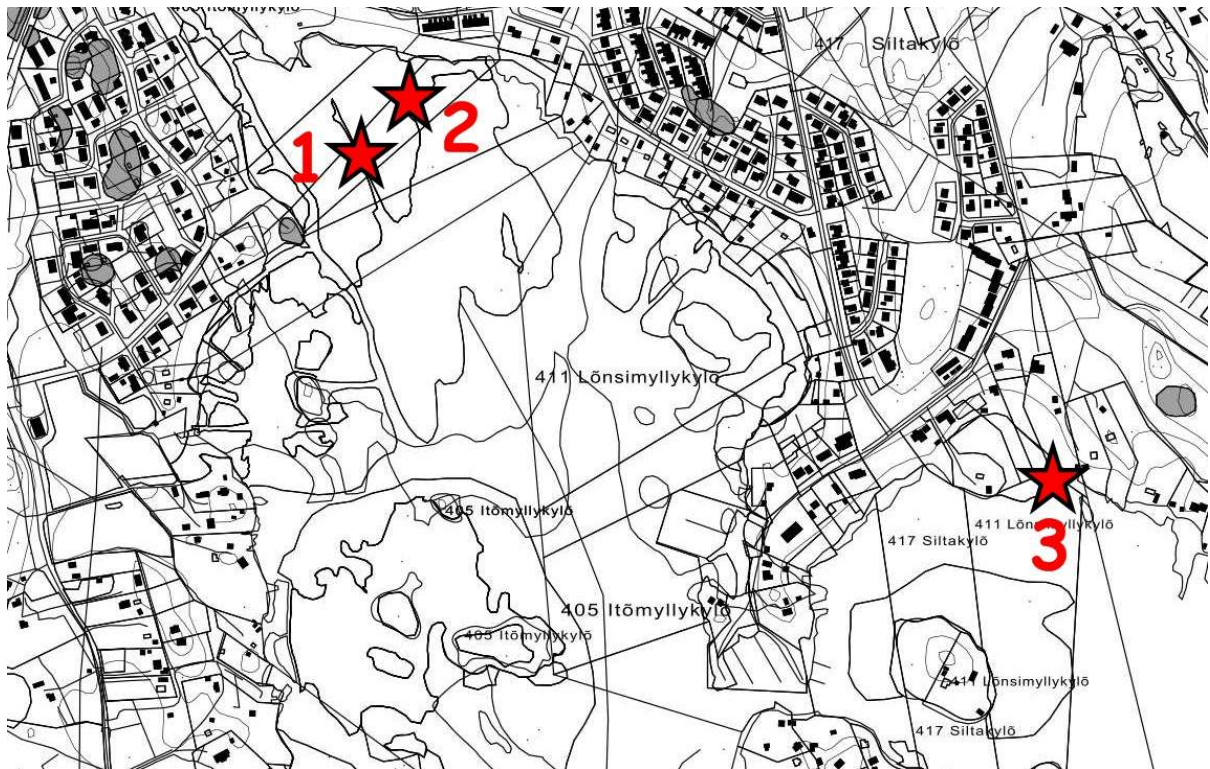
Pyhtäällä lajista on tehty havaintoja myös Munapirtissä (Parkko & Metsälä). Siltakylän osayleiskaava-alueelta laji löytyi vain yhdestä paikasta:

Siltakylänlahden pohjukka (kartta 12, punainen tähti 1)

Koordinaateista 6708039:3485793 löytyi 11.5.2008 idänkirsikorentopari tandemissa (kuva 6). Paikalla on melko hyvää habitaattia lajille. Idänkirsikorentojen on havaittu munivan edellisvuotisten ruokojen päällä. Havaintopaikalla on kaivettu vesiväylä, jonka reunoilla oli keväällä 2008 sekä pystyyn jääneitä että lakoontuneita ruokoja. Paikalta ei kuitenkaan löytynyt enempää yksilöitä.

Kuva 6. Idänkirsikorentopari tandemissa Siltakylänlahdella 11.5.2008 © Petri Parkko

Kartta 12. Idänkirsikorenon (punainen tähti 1) ja täplälampikorenon (punaiset tähdet 2 ja 3) lisääntymis- ja levähdyspaikat 2008

Täplälampikorenon *Leucorrhinia pectoralis* lisääntymis- ja levähdyspaikat

Siltakylänlahden pohjukka (kartta 12, punainen tähti 2)

Koordinaateissa 6708148:3485850 havaittiin 26.6.2008 kaksi koirasyksilöä (kuva 7). Havaintopaikka on pieni pohjukka ruovikon reunassa. Näkösyvyys paikalla oli tutkimuspäivänä melko hyvä. Koska sää oli tutkimuspäivänä tuulinen, on mahdollista että paikalla oli useampia yksilöitä. Samalta paikalta pyydystettiin myös harvinaisen karvaukkokorenon koirasyksilö (kuva 10). Lisäksi paikalla havaittiin vaskikorentoja ja sirotytönkorentoja.

Siltakylänlahti - Ryömin salmi (kartta 12, punainen tähti 3)

Pienen ruovikkoisen lahdelman suulla koordinaateissa 6707579:3486887 havaittiin koirasyksilö 1.7.2008. Havaintopaikka on pieni ruovikon ympäröimä avovesialue, jossa veden syvyys havaintopäivänä oli n. 30 cm. Paikalla ei ollut kelluslehtisiä kasveja eikä uposkasveja, vaan pohjassa oli paksuna kerroksena edellisvuotista järviruokoa.

Lahdelmasta oli niitetty kesäkuussa ruovikkoa ja niittojätteet oli jätetty veteen. Alueella oli hyvä veden näkösyvyys. Samalla alueella havaittiin myös vaskikorentopari, isotytönkorentoja, ruskohukankorentoja sekä hoikkatytönkorentoja.

Kuva 7. Täplälampikorentokoiras Siltakylänlahdella 26.6.2008 © Petri Parkko

8.2. Idänkirsikorennolle sopiva elinympäristö

Ahvenniemen saraluhta (kartta 10, kuvio 2)

Kuvio on suurelta osin ruovikkoa, mutta länsireunaan jää kapea saraluhtavyö, jossa kasvaa sarojen lisäksi mm. merisuolaketta. Kuviolla havaittiin 23.6.2008 kymmeniä sirotytönkorentoja ja useita ruskohukankorentoja.

Suosituksset: Kuviolta ei löytynyt 2008 idänkirsikorentoja, mutta lajin levittäytyessä rannikolla uusille alueille, siitä saattaa tulla lisääntymis- ja levähdyspaikka. Mikäli kuvioille suunnitellaan sen luonnonoloja muuttavia hankkeita, on syytä selvittää sen hetkinen idänkirsikorenon esiintyminen. Lajin esiintymistä ei voi selvittää kesällä, vaan se on tehtävä toukokuussa tai syksyllä elo – syyskuussa.

Kuva 8. Idänkirsikorento ja täplälampikorento lisääntyvät Siltakylänlahden pohjukassa. Kuvattu 11.5.2008 © Petri Parkko

8.3. Siltakylänlahden muuta sudenkorentolajistoa 2008

Seuraavat lajit on havaittu idänkirsikorento- ja täplälampikorentokartoitusten yhteydessä. Lisäksi sudenkorentoja havainnoitiin kaikkien muiden maastotöiden yhteydessä. Lajien yleisyys on Karjalaisen (2002) mukaan.

Sirokeijukorento *Lestes sponsa*

Sirokeijukorentoja löytyi useita yksilöitä 7.8.2008 kartoituksessa lahden pohjoisrannalla.

Hoikkatyönkorento *Ischnura elegans* (kuva 9)

Laji on alueella yleinen. Erityisen runsaasti hoikkatyönkorentoja näkyi saarten eteläpuolella.

Kuva 9. Hoikkatyönkorento on melko yleinen laji Siltakylänlahdella © Petri Parkko

Okatyönkorento *Enallagma cyathigerum*

Okatyönkorentoja havaittiin vain 7.8.2008 kartoituksessa, jolloin lahden pohjoisreunalta löytyi koiras ja kaksi naarasta.

Sirotyönkorento *Coenagrion pulchellum*

Laji on alueella yleinen. Eniten lajia löytyi v. 2008 aivan lahden pohjukasta.

Keihästyönkorento *Coenagrion hastulatum*

Keihästyönkorentoja löytyi vain Siltakylänjoen suulta.

Vihertynkorento *Coenagrion armatum*

Laji on keväällä ensimmäisiä kuoriutuvia korentoja. V. 2008 ensimmäiset vihertynkorennot löytyivät jo 11.5., jolloin viisi yksilöä havaittiin lahden pohjukan ruovikkoalueella. Joenvarren luhdalla näkyi 23.5. koiras ja kolme naarasta. Kartoituksessa 26.6. lajia ei enää havaittu.

Isotytönkorento *Erythromma najas*

Laji on yleinen lumpeita kasvavilla alueilla eli enimmäkseen rantojen tuntumassa. Siltakylänlahdelta löytyi 26.6.2008 kymmeniä lajin yksilöitä.

Ruskoukonkorento *Aeshna grandis*

Siltakylänlahden pohjoisrannan tuntumassa havaittiin 7.8.2008 useita yksilöitä.

Kirjoukonkorento *Aeshna cyanea*

Siltakylänjoen suun luhdalla löytyi 26.6.2008 juuri toukkanahastaan kuoriutunut yksilö.

Kuva 10. Harvinainen karvaukonkorento elää Siltakylänlahdella. Kuvan koiras pyydystettiin ja kuvattiin 26.6.2008 © Petri Parkko

Rannikkoukonkorento *Aeshna osiliensis*

Lahden pohjoisreunassa saalisti 7.8.2008 ainakin kaksi koirasta.

Karvaukonkorento *Brachytron pratense* (kuva 10)

Karvaukonkorento on aikaisin ukonkorentolajimme. Kun muut lajit vasta aloittelevat lentoaan, alkaa karvaukonkorenon lentoaika olla jo ohi. Siltakylänlahdelta löytyi 26.6.2008 kartoituksessa yhteensä kuusi koirasta, joista viisi löytyi aivan lahden pohjoisimmasta pohjukasta ja yksi Kalarannan ja Lökörenin väliseltä ruovikkoalueelta.

Vaskikorento *Cordulia aenea*

Laji on yleinen, mutta ei erityisen runsaslukuinen Siltakylänlahdella.

Ruskohukankorento *Libellula quadrimaculata*

Laji on hyvin yleinen lahdella. Erityisen runsaasti ruskohukankorentoja tavattiin v. 2008 aivan lahden pohjoisosissa ja joen suulla.

Merisinikorento *Orthetrum cancellatum*

Siltakylänlahdella havaittiin 9.7.2008 useita yksilöitä.

Tummasyyskorento *Sympetrum danae*

Useita tummasyyskorenon yksilöitä nähtiin 7.8.2008 Siltakylänlahden pohjoisreunassa.

Punasyyskorento *Sympetrum vulgatum*

Lahden pohjoisosissa havaittiin 7.8.2008 kymmeniä yksilöitä.

Edellä kuvatuista Siltakylänlahdella 2008 tavatuista sudenkorentolajeista vihertytönkorento, karvaukonkorento, kirjoukonkorento ja rannikkoukonkorento ovat Suomessa jokseenkin harvinaisia.

8.4. Päätelmiä ja suosituksia sudenkorenoista

Siltakylänlahdella on varsin edustava sudenkorentolajisto, johon kuuluu kaksi EU:n alueella erityistä suojelua vaativaa lajia: idänkirsikorento ja täplälampikorento. Lajit eivät esiintyneet v. 2008 runsaina, mutta lajien runsaus vaihtelee vuosittain. Lisäksi täplälampikorennot kolonisoituvat nopeasti uusille sopiville alueille. Idänkirsikorentoja vaelttaa lisää Virosta sekä rannikkomme uusilta esiintymispaikoilta.

Siltakylänlahdella on suunniteltu ilmaversoiskasvillisuuden niittoja. Toimenpiteissä tulee huomioida liitteen IV (a) sudenkorentolajien vaatimukset. Kaikki alueen sudenkorentolajit, mutta myös linnusto, hyötyvät avovesialueiden lisäämisestä. Vesikasvillisuuden tulisi olla mosaiikkimaista, jolloin avovesi ja ilmaversoiskasvillisuus vuorottelisivat. Ruovikoiden sisään tulisi niittää avovesilampareita sekä mutkittelevia väyliä. Lahden olemassa olevat veneväylät voitaisiin pitää edelleen avoimina. Uudet ruoppaukset nostaisivat pohjasta lisää ravinteita ja samentaisivat vettä, joten ainakaan suurempia ruoppauksia ei tulisi tehdä.

Ryömin salmen ja Siltakylänlahden välillä oli tehty kesällä 2008 ruovikon niittoa, jonka yhteydessä syntyneet niittojätteet oli jätetty veteen. Mikäli niittoja jatketaan, tulee niitetty ruoko kerätä pois vedestä ja kompostoida. Niittojätteiden jättäminen veteen lisää alueen rehevöitymistä.

9. Siltakylänlahden vesi- ja rantalinnusto 2008

Siltakylänlahti on linnustoltaan mielenkiintoinen ja monipuolinen alue. Etenkin lahdella olevien saarten ympärillä olevat matalikot ovat vesilintujen, lокkien, kahlaajien ja harmaahaikaroiden suosiossa. Seuraavassa on esitelty alueen pesivä vesi- ja rantalinnusto vuoden 2008 laskentojen perusteella.

Laulujoutsen *Cygnus olor*

Siltakylänlahdella tavattiin laulujoutsenpari monessa laskennassa, mutta pesintää ei joko aloitettu lainkaan tai se tuhoutui jo varhaisessa vaiheessa. Lahdella nähtiin 4.6.2008 edelleen pari, jonka seurassa ei ollut poikasia. Havainto yksinäisestä vanhasta linnusta 23.4.2008

viittasi vahvasti pesintään. Havainnoista tulkittiin **1** pesivä pari. Todennäköisesti laji tulee pesimään alueella tulevina vuosina, jolloin joutsenet joutuvat taistelemaan pesäpaikoista alueella pesivien kanadanhanhien kanssa.

Kymenlaakson laulujoutsenkanta on edelleen ollut kasvussa, vaikka parhaat pesimäpaikat on vallattu. Joillakin merenlahdilla, mm. Heinlahdella, laulujoutsen on syrjäyttänyt alueella aiemmin pesineen kyhmyjoutsenen. Laulujoutsen on *lintudirektiivin I-liitteen laji* sekä *Suomen vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta 15–30 % pesii maassamme.

Kanadanhanhi *Branta canadensis* (lajikartta 1)

Siltakylänlahdella pesi **1** kanadanhanhipari pohjoisosan pienellä luodolla (kuva 15). Pesintä tuotti 5 poikasta, jotka emot uittivat melko pian kuoriutumisen jälkeen Siltakylänlahden eteläpuolelle.

Haapana *Anas penelope*

Siltakylänlahden haapanakannaksi saatiin 29.4. ja 28.5.2008 laskentojen perusteella **4** pesivää paria. Haapana on Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta maassamme pesii 15–30 %.

Harmaasorsa *Anas strepera* (kuva 11)

Harmaasorsa on Kymenlaaksossa harvinainen pesimälaji. Siltakylänlahdella pesi **2** paria vuonna 2008. Laji tavattiin 3 laskennassa. Lahden pohjoisosassa nähtiin 9.5.2008 harmaasorsapari ja saarten eteläpuolen matalikolla lenteli varoitteleva naaras. Viimeisessä kartoituslaskennassa lahdelta löytyi vielä koirasyksilö.

Harmaasorsa esiintyy Suomessa levinneisyytensä pohjoisrajalla, joten ilmaston lämpeneminen saattaa jouduttaa kannan kasvua. Virossa harmaasorsakanta on ollut kasvussa (Väisänen ym. 1998). Harmaasorsa on *Euroopan laajuisesti uhanalainen laji*.

Kuva 11. Harmaasorsanaaras lennossa Siltakylänlahdella 16.5.2008. Kuvassa näkyy lajin hyvä tuntomerkki valkoinen siipipeili © Petri Parkko

Tavi *Anas crecca*

Tavi on piilotteleva vesilintulaji, joka viihtyy kasvillisuuden keskelle jäävillä lampareilla sekä ojissa. Pistelaskennoissa moni yksilö saattaa jäädä löytymättä, joten kartoituslaskentojen havainnoilla on tärkeä osuus parimäärän tulkinnassa. Kahdesta laskennasta, 29.4. ja 4.6.2006 alueelta oli tulkittavissa **6** paria. Tämä on todennäköisesti hyvin lähellä oikeaa parimäärää. Tavi on Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta maassamme pesii 15–30 %.

Sinisorsa *Anas platyrhynchos* (kuva 13)

Sinisorsa on kaikenlaisten vesien yleinen pesimälaji, joka pariutuu hyvin pian jäidenlähdön jälkeen. Toukokuun lopulta lähtien vesistöille kerääntyy muualta pesintänsä aloittaneita koiraita. Siltakylänlahdella nähtiin hyvin erilaisia määriä sinisorsia, mutta kolmesta laskennasta oli tulkittavissa yli 10 paria. Tulkinta **14** paria tehtiin 9.5.2008 laskennan perusteella, jolloin alueella ei tavattu vielä suuria koirasparvia.

Siltakylänlahdella näkyi 12 yksilön koirasparvi 28.5.2008 ja 4.6.2008 jo 27 koiraan parvi. Ainut pesälöytö tehtiin 11.5.2008 Lökörenissä (kuva 12). Poikueista tehtiin kolme havaintoa; niissä oli 5, 6 ja 8 poikasta.

Kuva 12. Hautova sinisorsanaaras sulautuu hyvin maastoon. Siltakylänlahti 11.5.2008
© Petri Parkko

Heinätavi *Anas quequerdula*

Siltakylänlahdella pesi **2** heinätaviparia, joka tulkittiin 22.5.2008 laskennassa havaittujen parin ja yksinäisen juhlapukuisen koiraan perusteella. Laji on nykyisin harvinainen Kymenlaaksossa. Heinätavi on harvinaistunut koko Euroopassa ja on arvioitu *Euroopan laajuisesti uhanalaiseksi lajiksi*.

Kuva 13. Sorsakoiraat lyöttäytyvät pariutumisen jälkeen koirasparviin, joissa voi olla useita eri lajeja. Kuvassa kaksi sinisorsaa ja lapasorsa Siltakylänlahdella © Petri Parkko

Lapasorsa *Anas clypeata* (kuva 13)

Lapasorsa on vaateliias hyvien lintuvesien laji, jolle löytyy etenkin Siltakylänlahden saaria ympäröiviltä matalikoilta ja rantaniityiltä hyvää pesimä- ja ruokailuhabitaattia. Lahden parimääräksi saatiin ilahduttavasti **5** paria.

Punasotka *Aythya ferina*

Punasotka on Siltakylänlahdella hyvin vähälukuinen, vaikka lajin ravintonaan käyttämiä ärvioitä löytyy melko runsaasti etenkin saarten eteläpuolelta. Vuonna 2008 alueella pesi vain **1** pari, joka tulkittiin 22.5.2008 nähdyn naarasyksilön perusteella.

Tukkasotka *Aythya fuligula*

Tukkasotka kuuluu kaikkien suurempien merenlahtiemme pesimälinnustoon.

Siltakylänlahdella ei nähty suurempia tukkasotkaparvia, joten parimäärän tulkinta oli melko

helppo tehdä. Alueella pesi 22.5.2008 laskennan naaraiden lukumäärän perusteella **3** paria. Tukkasoika on Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta 15–30 % pesii maassamme.

Telkkä *Bucephala clangula*

Telkät pariutuivat jo selvästi huhtikuun puolella ja juhlapukuisten koiraiden määrä pysyi toukokuun puoliväliin asti melko vakiona. Siltakylänlahdella pesi **4** telkkäparia vuonna 2008. Ensimmäinen poikue havaittiin 22.5.2008: emo ja 8 poikasta lahden länsireunassa. Telkkä on Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta yli 45 % pesii maassamme.

Tukkakoskelo *Mergus serrator*

Tukkakoskelot saapuivat Siltakylänlahdelle myöhään. Viimeisessä kartoituslaskennassa nähtiin 3 koirasta ja naaras, josta tulkittiin **3** paria. Lajin pesintään sopivia venevajoja ja kivikoita on Siltakylänlahden reunamilla melko paljon. Tukkakoskelo on Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta maassamme pesii 30–45 %.

Isokoskelo *Mergus merganser*

Siltakylänlahti on suosittu isokoskeloiden ruokailualue, joten pesivien lintujen havaitseminen on toisinaan hankalaa. Enimmillään lahden pikkukaloja verotti noin 100 isokoskeloa. Lahden parimääräksi tulkittiin juhlapukuisten koiraiden perusteella 6.5.2008 laskennasta **7** paria. Vielä 14. ja 16.5. oli lahdelta tulkittavissa 6 paria. Yksi naaras pesi lahden länsireunassa pihapöntössä (Kyösti Kakkonen, suull.). Isokoskelo on Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta maassamme pesii 30–45 %.

Silkkiuikku *Podiceps cristatus*

Silkkiuikku on tavallinen näky Siltakylänlahdella. Kanta on jakautunut kahteen yhdyskuntaan, joista toinen (8 paria) pesii lahden pohjukan vesiruovikoissa lähellä pientä luotoa ja toinen (9 paria) saarten eteläpuolen matalikolla. Lisäksi lahden itäreunassa pesi 1 pari. Koko lahden parimääräksi saatiin **18** paria.

Kaulushaikara *Botaurus stellaris* (lajikartta 1)

Kaulushaikara saapui lahdelle myöhään: koiraan soidinpuhaltelua kuului vasta viimeisessä kartoituslaskennassa 4.6.2008. Koiraan ääntelyä oli kuultu ranta-asukkaiden mukaan vielä

muutama viikko tämän jälkeen. Havainnoista tulkittiin **1** pesivä pari. Kaulushaikara on *lintudirektiivin I-liitteen laji*, jonka *uhanalaisuusstatus on silmälläpidettävä (NT)*. Laji on myös *Euroopan laajuisesti uhanalainen*.

Harmaahaikara *Ardea cinerea*

Harmaahaikaroita tavataan Siltakylänlahdella hyvin säännöllisesti. Enimmillään lahdella kalasteli 9 yksilöä 22.5.2008. Lahdella nähtiin lähes kaikissa laskennoissa myös vanhoja lintuja. Alörenin saaresta löytyi pesäkyhäelmä, joka oli hyvin todennäköisesti harmaahaikaran rakentama. Saaressa nähtiin 2 vanhaa lintua 28.5.2008, josta tulkittiin **1** pesivä pari. Todennäköisesti kanta lahdella kasvaa, sillä pikkukalaa näyttää olevan runsaasti.

Nokikana *Fulica atra*

Siltakylänlahdella pesi **5** nokikanaparia silkkiuikkujen pesimäkolonioiden liepeillä.

Kuva 14. Siltakylänlahdella pesi vuonna 2008 yksi kuovipari. Kuvassa toinen emolinnuista
© Petri Parkko

Töyhtöhyppä *Vanellus vanellus* (lajikartta 2)

Töyhtöhyypälle sopivia rantaniittyjä lahdella on melko vähän, joten parimäärä ei voi nousta korkeaksi. Alörenin rantamilla pesi **1** pari.

Kuovi *Numenius arquata* (lajikartta 2)

Siltakylänlahdella pesi vuonna 2008 Lammassaaren pohjoispuolen niityillä **1** kuovipari (kuva 14). Kuovi on *alueellisesti uhanalainen (RT)* ja Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta maassamme pesii 30–45 %.

Punajalkaviklo *Tringa totanus* (lajikartta 3)

Punajalkaviklon parimääräksi saatiin **3**, joista 2 paria pesi Lammassaaren ja Alörenin tuntumassa ja 1 pari lahden pohjoispäässä. Punajalkaviklo on *Euroopan laajuisesti uhanalainen*.

Kuva 15. Kuvan pieni luoto on Siltakylänlahden tärkeimpiä lокkien pesimäluotoja © Petri Parkko

Rantasipi *Actitis hypoleucos* (lajikartta 3)

Rantasipille sopivia rantoja on Siltakylänlahdella paljon. Koska laji ei karta ihmisten seuraa, löytää sen myös rakennetuilta rannoilta. Lahden parimääräksi saatiin **9**. Rantasipi on Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta meillä pesii 30–45 %.

Kalalokki *Larus canus* (lajikartta 4)

Kalalokki on Siltakylänlahden yleisin loppilintu **16** pesivällä parilla. Pesintään sopivia kiviä on alueella paljon, lisäksi 1 pari pesi rakennuksen katolla. Lahden tärkein pesimäpaikka lajille on pohjoisosan pieni luoto (kuva 15), jolla pesi 8 kalalokkiparia. Saarten eteläpuolen kivillä pesi 4 paria. Kalalokki on *Euroopan laajuisesti uhanalainen laji*, jonka kanta on Suomessa kuitenkin elinvoimainen.

Harmaalokki *Larus argentatus* (lajikartta 5, kuva 16)

Siltakylänlahdella pesi **6** harmaalokkiparia vuonna 2008, joista suurin osa saarten tuntumassa olevilla suurilla kivillä.

Kuva 16. Harmaalokinpoikanen maastoutuneena pesäkivellään © Petri Parkko

Kalatiira *Sterna hirundo*

Kalatiiran parimääräksi arvioitiin **4** paria, joista 1 pari pohjoisosan luodolla ja 3 paria saariryhmän eteläpuolella. Kalatiira on maamme *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta meillä pesii 15–30 %. Se on myös *lintudirektiivin I-liitteen laji*.

Västaräkki *Motacilla alba* (lajikartta 7)

Västaräkit pesivät yleensä ihmisen tekemiin rakennelmiin. Laji ei ole siinä mielessä rantalintu, että se pesii lähes aina jossakin kosteikon ulkopuolella. Se hakee kuitenkin ravintoa rannoilta. Siltakylänlahdelta löytyi **10** pesivää paria, joista suurin osa pesi lahden länsiosassa. Lökörenin laiturin tuntumassa pesi 2 paria.

Ruokokerttunen *Acrocephalus schoenobaenus* (lajikartta 6)

Ruokokerttunen on tavallinen kaikenlaisten ruovikoiden laji, jonka Siltakylänlahden parimääräksi saatiin **18**. Lahden kanta keskittyy Siltakylänjoen suulle. Lahden itäreunan vesiruovikoista ei löytynyt ainuttakaan paria.

Rytikerttunen *Acrocephalus scirpaceus* (lajikartta 6)

Rytikerttunen on ruokokerttusta vaateliaampi ruovikkolintu. Siltakylänlahdella pesi vain **1** pari vuonna 2008. Ruovikoiden talvisesta lakoontumisesta johtuen linnut saapuvat merenlahdille usein vasta keskikesällä. Siltakylänlahdella lauloi 23.6.2008 yksi koiras.

Rastaskerttunen *Acrocephalus arundinaceus* (lajikartta 6)

Rastaskerttunen on parhaiden ruovikkoalueiden laji. Lajille riittävän hyvä yhtenäinen ruovikko on Siltakylänjoen suulla, jossa pesi **1** pari. Koiras lauloi Siltakylänlahdella vielä 23.6.2008. Rastaskerttunen on alueelle hyvin arvokas pesimälaji, joka on arvioitu *uhanalaisuudeltaan vaarantuneeksi (VU)*.

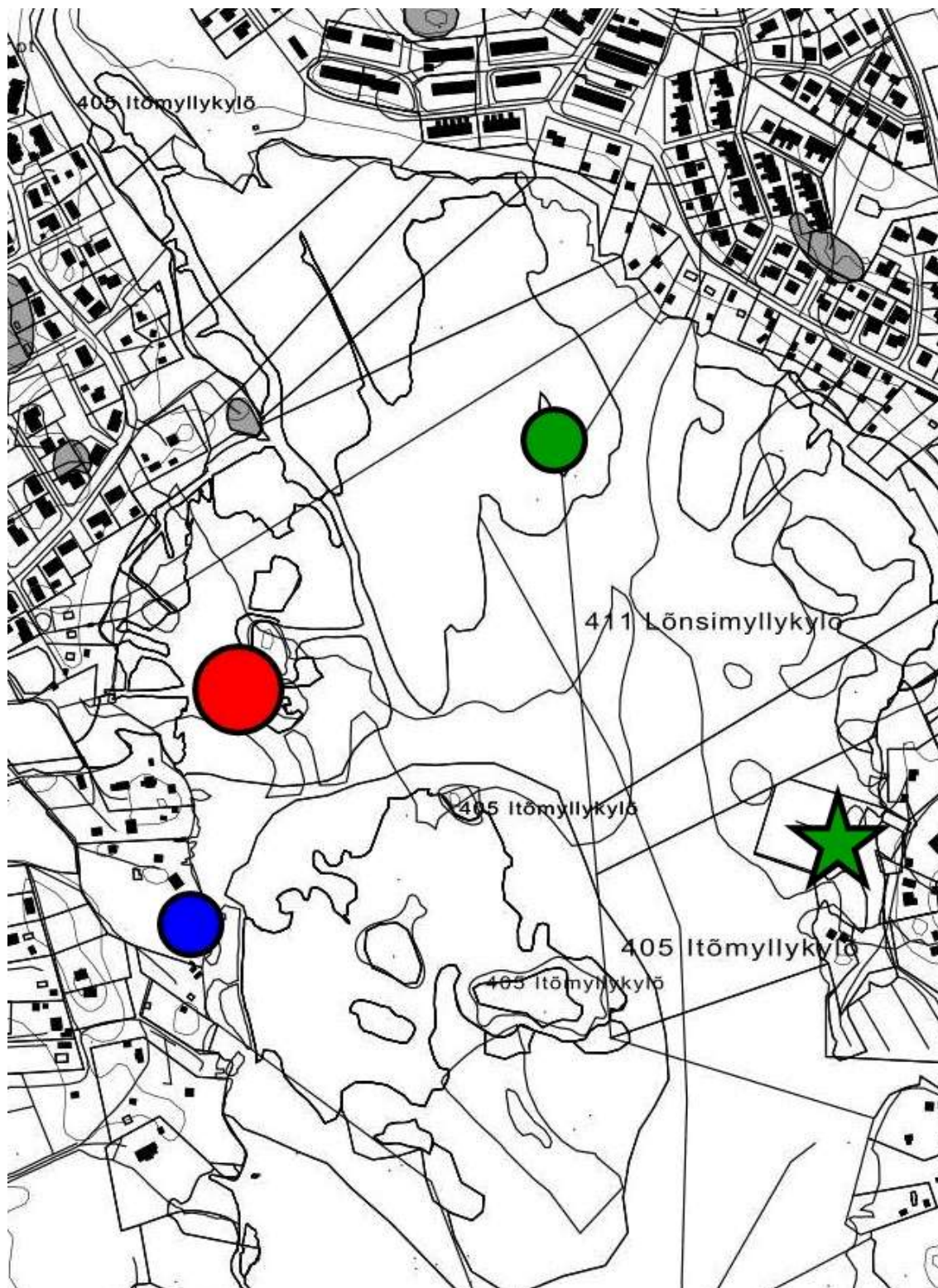
Pajusirkku *Emberiza schoeniclus* (lajikartta 7)

Siltakylänlahden **10** parin pesimäkanta on keskittynyt lahden länsireunaan. Pajusirkku on vaatimaton elinympäristönsä suhteen. Se ei kuitenkaan pesi vesiruovikoissa, joita esiintyy lahden itäreunassa.

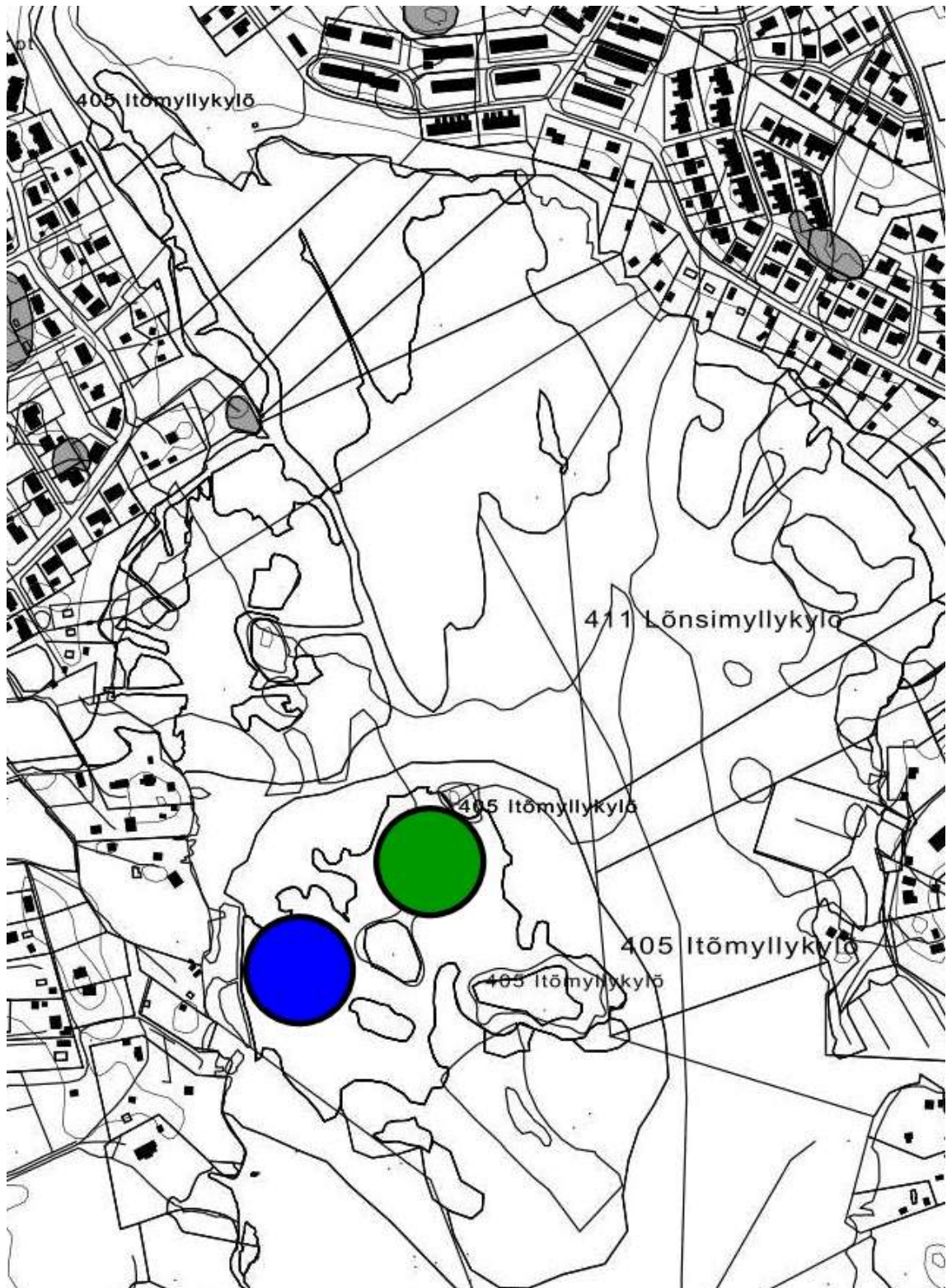
Taulukko 1. Siltakylänlahdenlahden vesi- ja rantalinnusto vuonna 2008. Suojelustatus: VU = Uhanalainen, vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, RT = alueellisesti uhanalainen, E = Euroopan laajuisesti uhanalainen, V = Suomen vastuulaji.

Laji	Parimäärä 2008	Suojelupisteet 2008	Suojelu- status
Laulujoutsen	1	5,00	D, V
Kanadanhanhi	1	1,23	
Haapana	4	1,48	V
Harmaasorsa	2	7,07	E
Tavi	6	0,88	V
Sinisorsa	14	1,90	
Heinätaivi	2	3,17	E
Lapasorsa	5	1,73	
Punasotka	1	1,16	
Tukkasotka	3	0,63	V
Telkkä	4	0,77	V
Tukkakoskelo	3	1,29	
Isokoskelo	7	2,42	V
Silkkiuikku	18	4,54	
Kaulushaikara	1	5,17	D, NT, E
Harmaahaikara	1	2,00	
Nokikana	5	1,67	
Töyhtöhyppä	1	0,92	
Kuovi	1	1,74	RT, V
Punajalkaviklo	3	2,16	E
Rantasipi	9	1,71	V
Kalalokki	16	3,62	E
Harmaalokki	6	2,10	
Kalatiira	4	1,11	D, V
Västäräkki	10	0,65	
Ruokokerttunen	18	0,83	
Rytikerttunen	1	0,22	
Rastaskerttunen	1	6,00	VU
Pajusirkku	10	0,65	
Yhteensä	158	63,82	

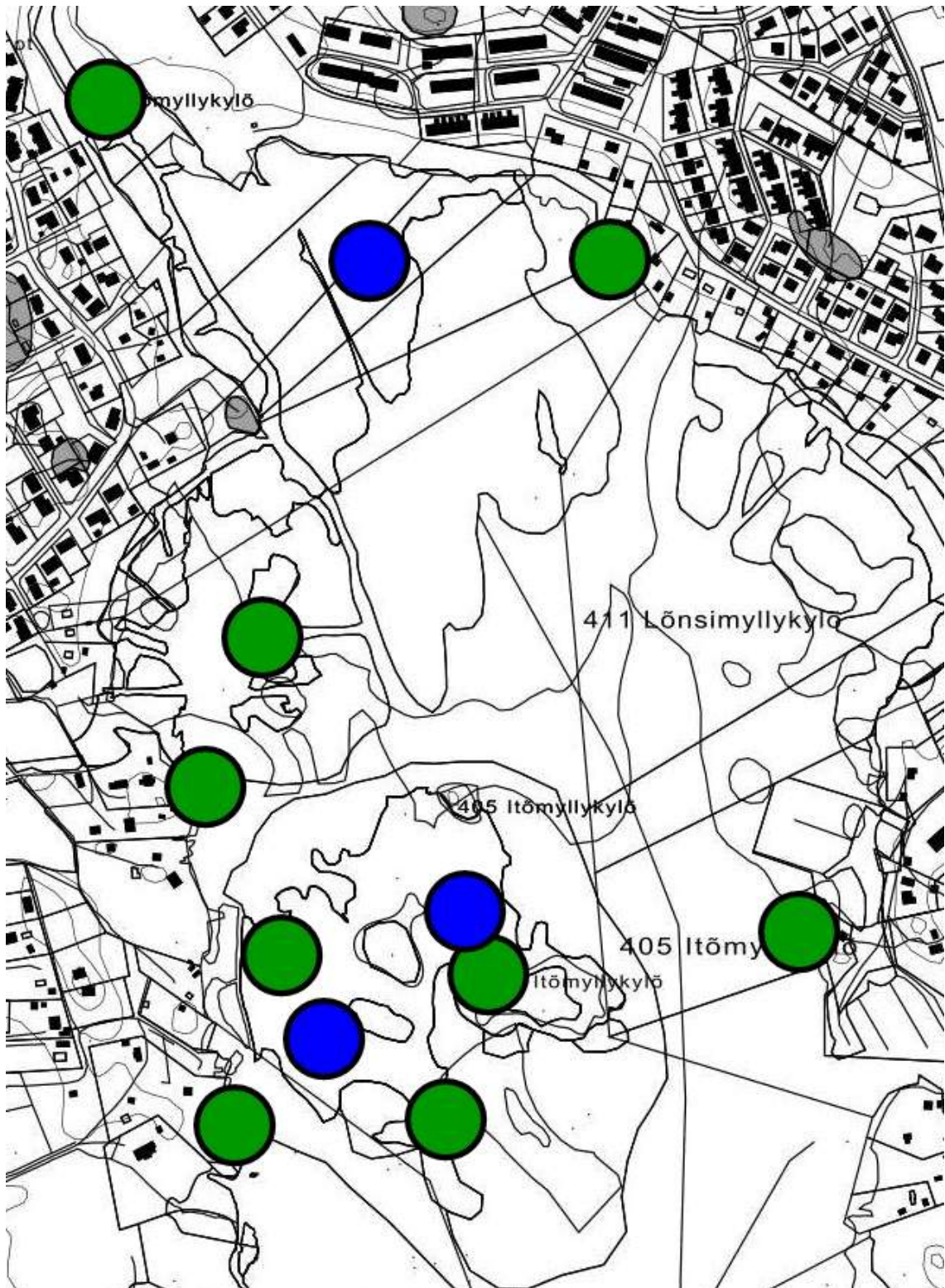
9.1. Lintujen lajikartat

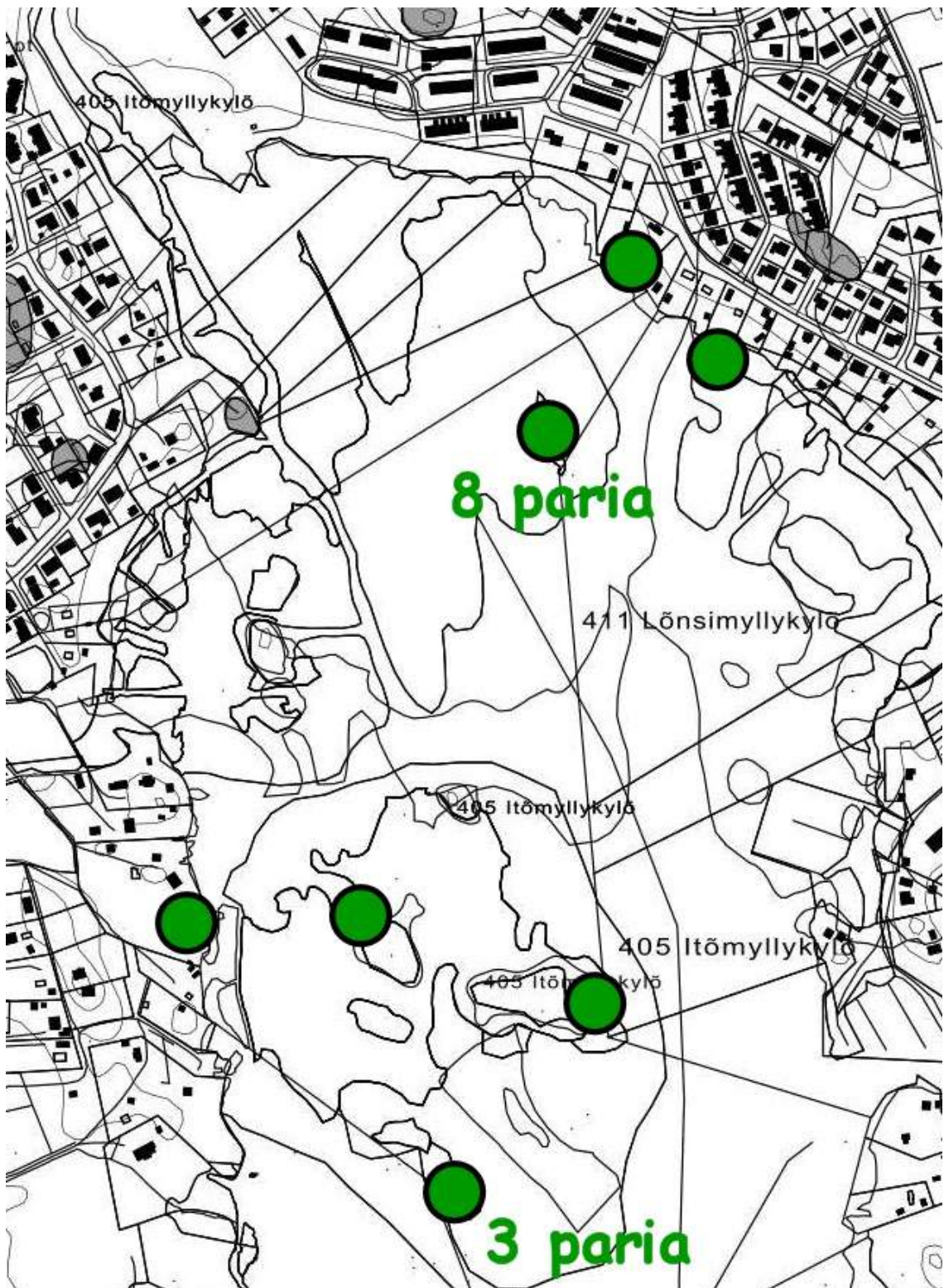
Lajikartta 1. Kanadanhanhen pesäpaikka on merkitty vihreällä, kaulushaikaran reviiri punaisella ja pikkutukan reviiri sinisellä pallolla. Vesilintujen Lökörenin laskentapiste on merkitty vihreällä tähdellä.

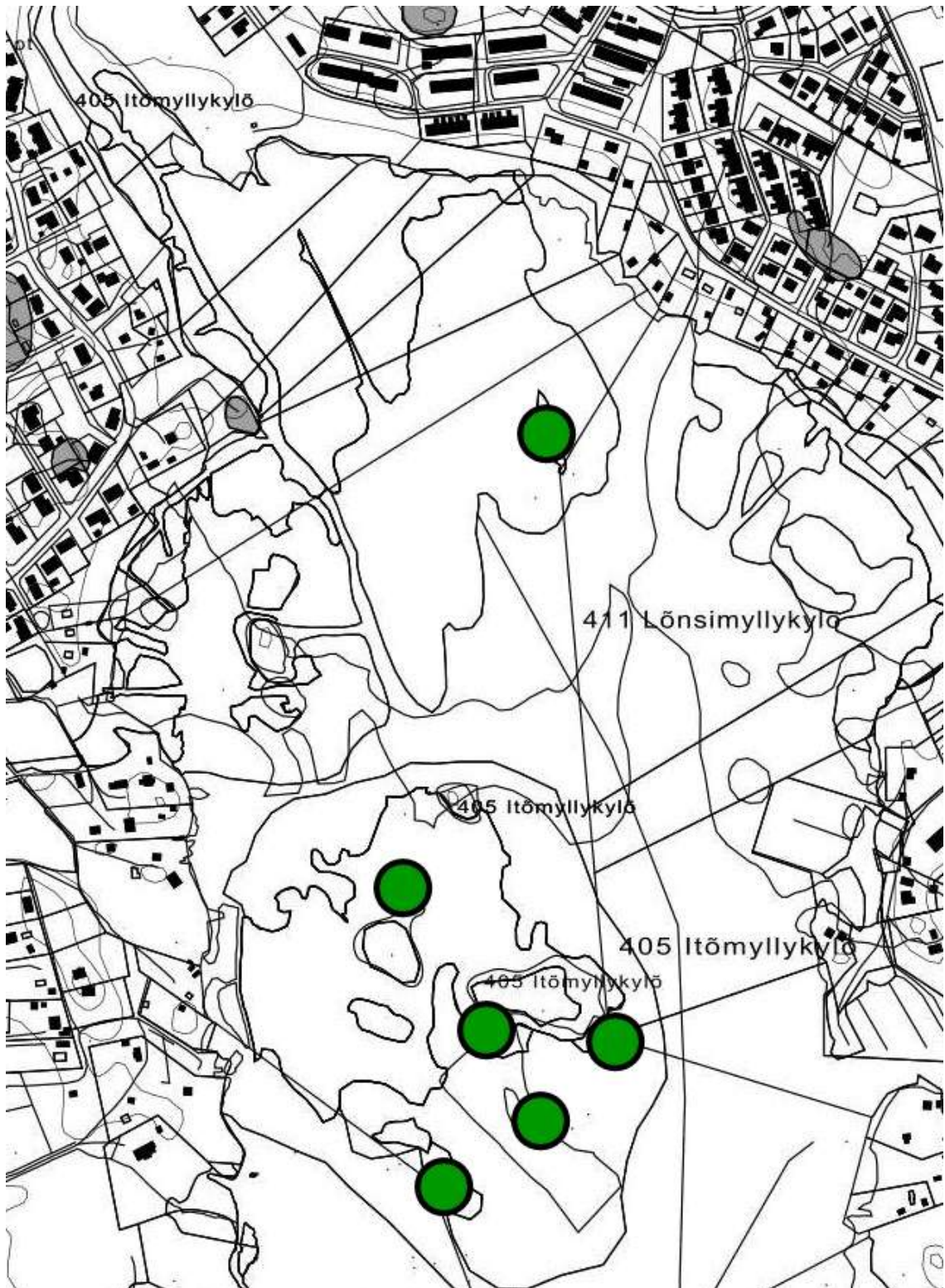
Lajikartta 2. Kuovin reviiri on merkitty vihreällä ja töyhtöhyypän reviiri sinisellä pallolla.

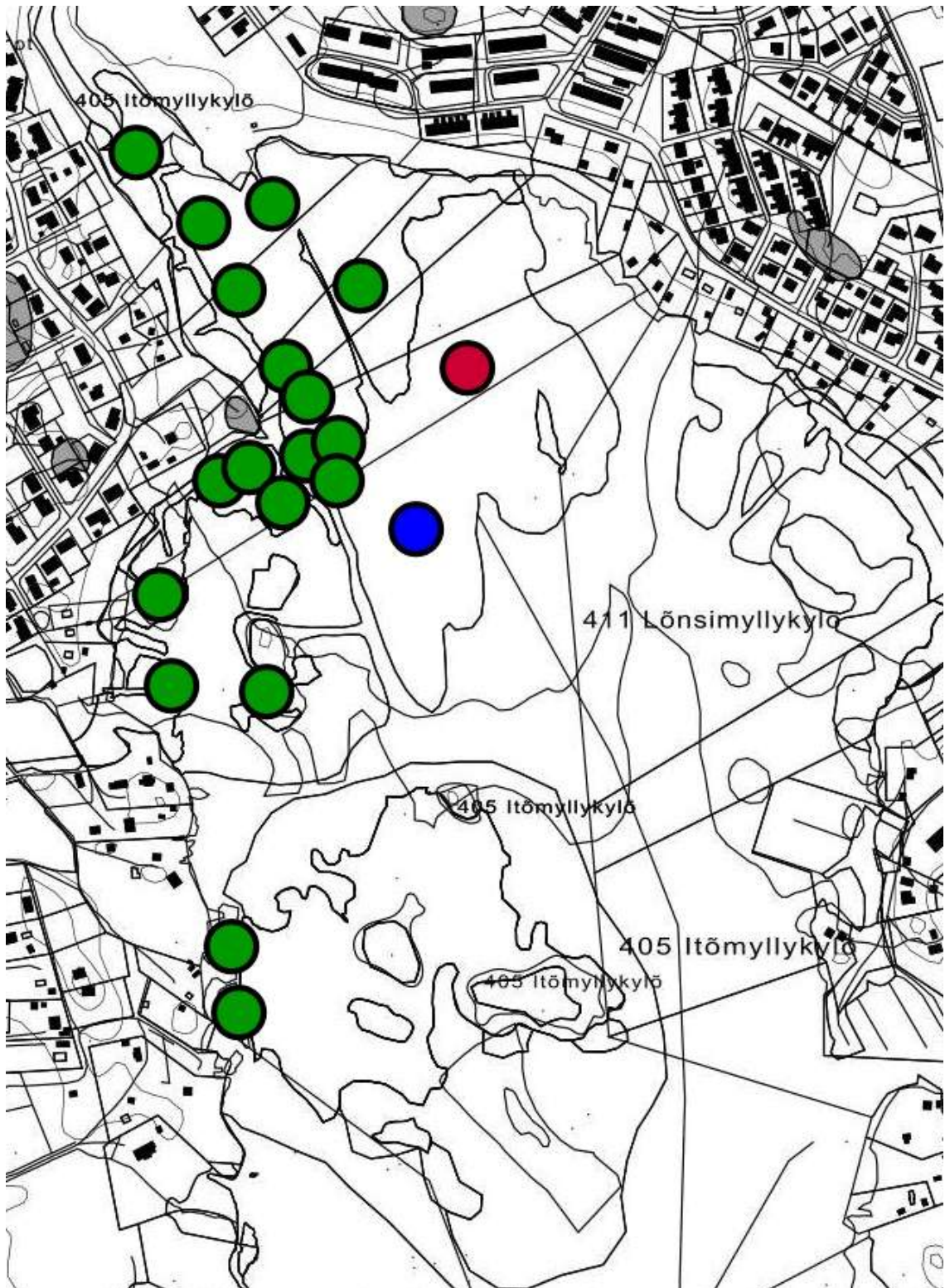
Lajikartta 3. Punajalkaviklon reviirit on merkitty sinisillä ja rantasipin reviirit vihreillä palloilla.

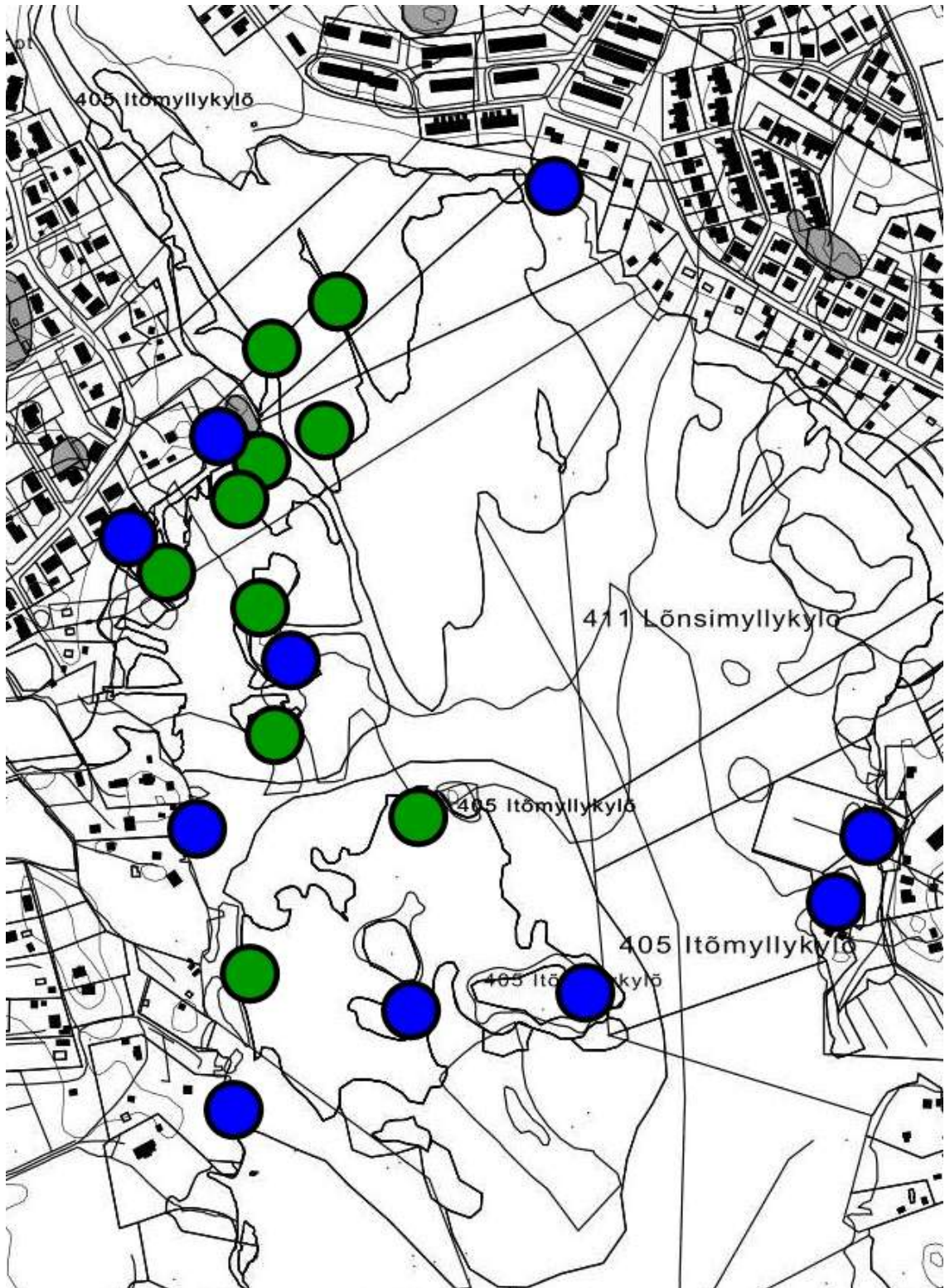
Lajikartta 4. Kalalokin pesäpaikat 2008 on merkitty vihreillä palloilla. Useamman pesän yhdyksuntien kohdalle on merkitty pesivien parien määrä.

Lajikartta 5. Harmaalokkien pesäpaikat 2008 on merkitty vihreillä palloilla.

Lajikartta 6. Ruokokerttusen reviirit on merkitty vihreillä pallolla, rytikerttusen sinisellä ja rastaskerttusen punaisella pallolla.

Lajikartta 7. Västäräkin reviirit on merkitty sinisillä ja pajusirkun vihreillä palloilla.

10. Muita Siltakylänlahdella 2008 tavattuja lintuja

Kyhmyjoutsen *Cygnus olor*

Siltakylänlahdella sekä Heinlahden ja Siltakylänlahden välisessä salmessa havaittiin kesällä 2008 kaksi kyhmyjoutsenpoikuetta, joista suuremmassa oli peräti 8 poikasta (kuva 17). Lajin ei kuitenkaan havaittu pesineen Siltakylänlahdella. Näyttää siltä, että laulujoutsen on syrjäyttämässä kyhmyjoutsenen Kymenlaakson merenlahdilla. Näin on tapahtunut jo viereisellä Heinlahdella.

Kuva 17. Suuri kyhmyjoutsenpoikue Heinlahden ja Siltakylänlahden välisessä salmessa 1.7.2008
© Petri Parkko

Sääksi *Pandion haliaetus*

Muuttomatallaan levähtävät ja lähialueilla pesivät sääkset käyvät kalastamassa Siltakylänlahdella. Lahdella nähtiin 16. ja 28.5.2008 yksi kalastava yksilö.

Ruisrääkkä *Crex crex*

Ruisrääkkäkoiras soidinänteli Siltakylänlahden länsipuolella 26.6.2008. Ruisrääkkä on *EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji ja uhanalaisuudeltaan silmälläpidettävä, NT.*

Lapinsirri *Calidris temminckii*

Lahdella kuultiin 16.5.2008 lapinsirrin lentoääntä. Laji on *uhanalaisuudeltaan vaarantunut, VU.*

Jänkäsirriäinen *Limicola falcinellus*

Jänkäsirriäinen on Kymenlaaksossa harvinainen levähtäjä, jonka määrät vaihtelevat voimakkaasti vuosittain. Toukokuussa 2008 Siltakylänlahden pohjukan lietteet olivat näkyvissä, ja alueella oli ihanteellista ruokailumaastoa kahlaajille. Lietteillä ruokaili 2 yksilöä 4.6.2008.

Laji on *Euroopan laajuisesti uhanalainen. Suomessa jänkäsirriäinen on luokiteltu uhanalaisuudeltaan silmälläpidettäväksi, NT.* Laji on Suomen *vastuulaji*, jonka Euroopan kannasta yli 45 % pesii maassamme.

Suokukko *Philomachus pugnax*

Siltakylänlahdella tavattiin 7 suokukkoa 16.5.2008. Suokukko on harvinaistunut voimakkaasti. Laji on *EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji ja uhanalaisuudeltaan silmälläpidettävä, NT.*

Räyskä *Sterna caspia*

Suurin tiiralajimme räyskä on voimakkaasti taantunut saaristolintu. Siltakylänlahdella tavataan kalastavia yksilöitä säännöllisesti. Enimmillään nähtiin samanaikaisesti 3 vanhaa lintua 22.5. ja 26.6.2008. Räyskä on arvioitu *Euroopan laajuisesti uhanalaiseksi.* Maassamme laji on *uhanalaisuudeltaan vaarantunut, VU*, ja luonnonsuojeluasetuksessa *erityisesti suojeltava.* Se on myös *lintudirektiivin I-liitteen laji.*

Uuttukyyhky *Columba oenas*

Siltakylänlahden saarissa pesi 1 uuttukyyhkypari; mahdollisesti jossakin telkänpöntössä.

Linnuista tehtiin pesimiseen viittaavia havaintoja monen laskennan yhteydessä. Uuttukyyhky on Kymenlaaksossa harvinainen pesimälintu.

Pikkutikka *Dendrocopos minor*

Siltakylänlahden länsireunalla soidinteli pikkutikkakoiras 9.5.2008. Lajille sopivaa elinympäristöä on pitkin Siltakylänlahden rantoja. Laji suosii pieniläpimittaista lehtilahopuuta, jota löytyy rantojen tulvivista tervaleppää kasvavista metsistä. Pikkutikka on luokiteltu *uhanalaisuudeltaan vaarantuneeksi, VU*.

Kuhankeittäjä *Oriolus oriolus*

Kuhankeittäjäkoiras tuli reviirille 4.6.2008, jolloin se vihelteli ensin Lammassaassa siirtyen jokisuistoon. Tällä paikalla se kuultiin edelleen 6.6.2008. Kuhankeittäjä on Kymenlaakson rannikolla harvinainen pesimälintu. Maamme kanta on vahvin Järvi-Suomessa.

Satakieli *Luscinia luscinia*

Siltakylänlahden rantametsissä lauloi 2 koirasta toukokuussa 2008, joista toinen puolusti reviiriään Kivikosken alapuolella ja toinen Nuottakallion tuntumassa.

Mustapääkerttu *Sylvia atricapilla*

Siltakylänlahden pohjoisosassa Kalarannantien ja rannan välisessä tervaleppävaltaisessa metsässä lauloi koiras 22. ja 23.5.2008. Yksi mustapääkerttureviiri oli lahden länsireunan rantametsässä. Mustapääkerttu on Suomessa vaateliias lehtolaji.

11. Päätelmiä ja suosituksia Siltakylänlahden linnustosta

Siltakylänlahti ei kuulu Natura 2000 -ohjelmaan, eikä sitä ole luokiteltu arvokkaaksi lintuvedeksi. Alue ei ole ollut suosittu lintuharrastajien retkikohde, mikä johtuu ainakin osittain huonosta näkyvyydestä lahdelle. Linnustollisesti mielenkiintoisimmat alueet jäävät aivan lahden pohjukkaan sekä Lammassaaren tuntumaan, joihin on vaikea nähdä

kaukoputkella. Retkeilyä alueella voitaisiin ohjata ja mahdollisuuksia alueen linnustoon tutustumiseen parantaa rakentamalla lahden rannalle lintutorni.

Siltakylänlahdella pesi vuonna 2008 lintudirektiivin I-liitteen lajeista kaulushaikara, joka on luokiteltu uhanalaisuudeltaan silmälläpidettäväksi, NT. Myös uhanalaisuudeltaan vaarantunut (VU) rastaskerttunen kuului lahden pesimälinnustoon. Molemmat lajit vaativat laajoja, vankkoja ruovikoita elinympäristökseen. Tästä syystä mahdolliset ruovikon niitot tulisi tehdä siten, että alueelle jäisi yhtenäistä ruovikkoa, jonka sisään voitaisiin niittää avovesialueita. Tällä tavoin tehtynä toimenpide hyödyttäisi myös sudenkorentolajistoa.

Kuva 18. Siltakylänlahden länsiosaa kesäkuussa 2008. Kaijetun veneväylän eteläpuolella on yhtenäistä ruovikkoa © Petri Parkko

Siltakylänlahdella pesii monipuolinen sorsalajisto, jolle matala ja rehevöitynyt lahti tarjoaa hyviä ruokailupaikkoja. Toukokuun lopulla lahdelle alkaa kerääntyä pesintänsä aloittaneita koiraita myös lähialueilta. Sorsien kannalta saarten ympäristö (karttaan 10 sinisellä rajattu alue) on erityisen tärkeä. Saarten niityt ja rannat tarjoavat hyviä pesäpaikkoja ja matalikot ruokaa.

Lahden lokit ja tiirat pesivät lahden pohjoisosan luodolla sekä saarten eteläpuolen kivikossa. Veneväylät ovat tällä hetkellä sopivalla etäisyydellä pesimäpaikoista, jolloin häirintä on melko vähäistä. Saarten ympärille tulisi asettaa pesimäajaksi mairinnousukielto, josta hyötyisivät myös alueen muu linnusto.

Siltakylänlahdella käy kalastelemassa monia alueen ulkopuolella pesiviä lintulajeja, joten siinäkin mielessä lahden merkitys linnustolle on suuri. Lintudirektiivin I-liitteen lajeista sääksiä näkyy toisinaan kaksikin yksilöä samanaikaisesti. Myös ulompana merellä pesiviä uhanalaisia räyskiä tavataan lahdella säännöllisesti. Suuret isokoskeloparvet saapuvat kalojen kutuaikaan lahdelle.

Maassamme voimakkaasti yleistynyt harmaahaikara on tuttu näky Siltakylänlahdella, eikä sitä voi enää olla näkemättä alueella. Ruokailevien haikaroiden määrä saattaa joinakin päivinä nousta yli kymmeneen yksilöön. Harmaahaikara on asettunut pesimään jo moneen paikkaan rannikolle, joten jonakin päivänä se saattaa olla säännöllinen pesijä myös Siltakylänlahdella.

12. Uhanalaisen putkilokasvilajin esiintymät

Keltamataran *Galium verum* esiintymät

Keltamatarana on luokiteltu uhanalaisuudeltaan vaarantuneeksi (VU). Laji on kärsinyt avoimien elinympäristöjen sulkeutumisesta. Keltamatarana risteyy helposti paimenmataran kanssa, mikä on vähentänyt rajusti lajipuhtaita kasvustoja sisämaassa. Kymenlaakson rannikkoalueella keltamatarana on vielä paikoin melko yleinen.

Lökörenin venelaiturialueen keltamatarat (kartta 12, vihreä tähti)

Lökörenin laiturialueen pysäköintipaikkojen ympäristö on hiekkainen ja kuiva, joten keltamatarat ovat säästyneet muiden lajien kilpailulta. Lajia kasvaa useina pieninä kasvustoina tien ja laitureiden välisellä alueella.

Hartikanmäen keltamatarat (kartta 12, vihreä rajaus)

Peltotien varsilla näkyi 2008 melko runsaasti keltamatarana. Kasvustot vaikuttivat lajipuhtailta.

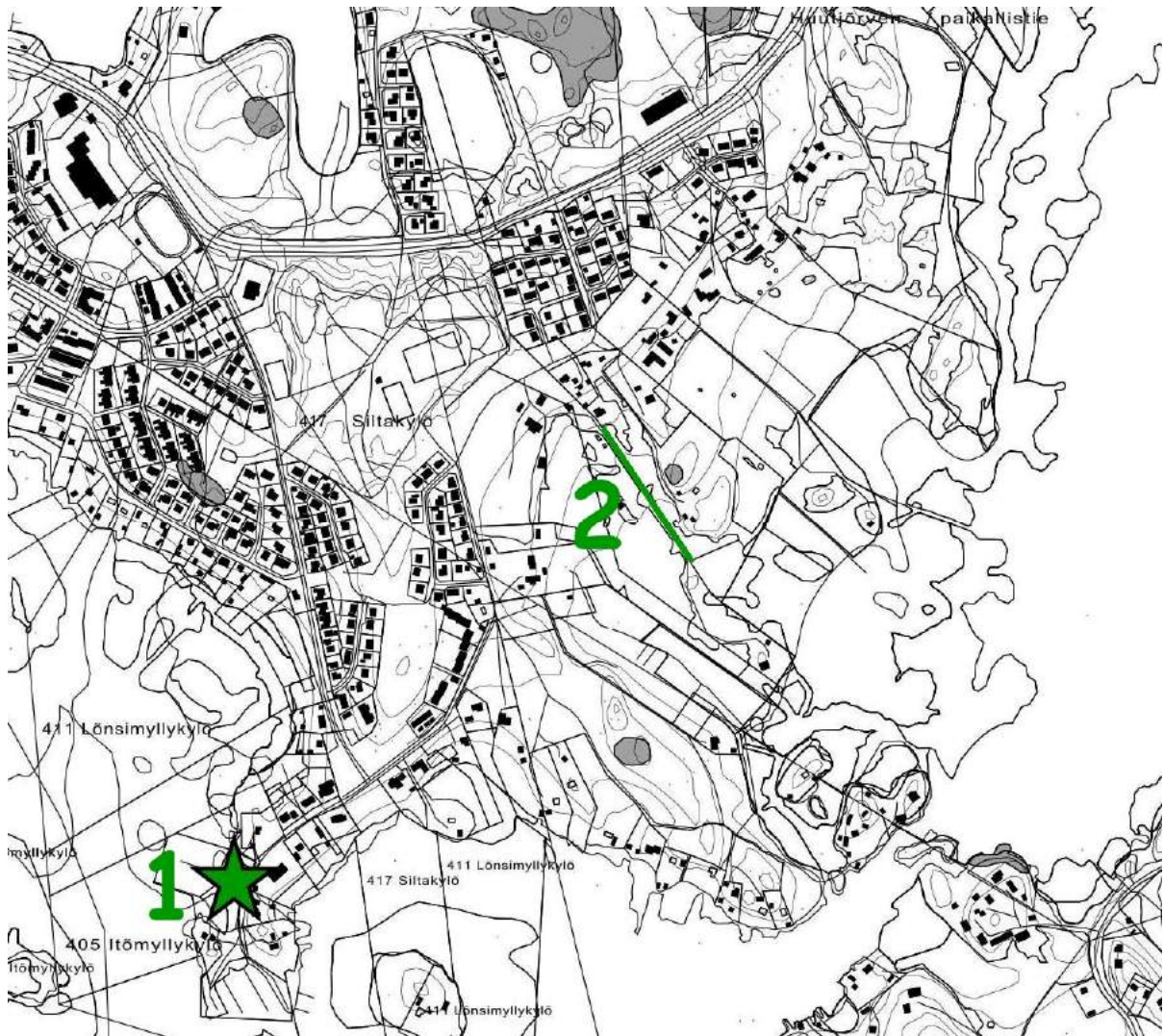

Kuva 19. Suuresti harvinaistunutta keltamataraa löytyy edelleen Siltakylän alueelta © Petri Parkko

Rantalan laitumet (kartta 2)

Keltamatara kuuluu arvokkaan perinnemaiseman putkilokasvilajistoon. Lajin esiintymiä löytyi 2008 hakamaalta sekä laitumien kivien ympäriltä.

Suosituks: Keltamataraesiintymät pyritään säästämään rakentamiselta.

Kartta 13. Uhanalaisen keltamataran kasvupaikkoja (1 ja 2) osayleiskaava-alueella.

13. Yleissuosituksia osayleiskaava-alueelle

Siltakylän luontoarvot ovat keskittyneet tietyille alueille, joten ne voidaan helpommin huomioida kaavoituksessa. Pääsääntöisesti tässä raportissa arvokkaiksi elinympäristöiksi luokitellut alueet tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle. Ulkoilua tulisi ohjata niin, että rakentamattomilla alueilla kulkisi selvästi merkittäviä ulkoilureittejä. Tämä vähentäisi maaston ja erityisesti kasvillisuuden kulumista. Erityisen herkkiä kulumiselle ovat kallioalueet.

Siltakylänlahti ja Heinlahden pohjoisreuna ovat luontoarvojensa puolesta tärkeimpiä alueita osayleiskaava-alueella. Uusi rakentaminen vaatii myös vesistösuunnittelua, sillä alueelle tarvitaan uusia venepaikkoja sekä veneväyliä. Linnustollisesti tärkeimmät alueet sijaitsevat

Siltakylänlahden länsi- ja pohjoisosissa, joten Lökörenin venepaikkoja voidaan lisätä linnuston siitä kärsimättä. Erityisesti tulisi välttää aivan lahden pohjukkaan ja saarten tuntumaan kohdistuvia hankkeita. Suuria ruoppauksia ei tulisi sallia. Heinlahdella tehtävät kaikenlaiset toimet vaativat Natura-arvioinnin, jossa arvioidaan hankkeiden vaikutukset niihin luontoarvoihin, joiden perusteella alue on otettu Natura 2000 -ohjelmaan.

Siltakylänlahti on voimakkaasti rehevöitynyt, ja Siltakylänjoki tuo jatkuvasti lisää ravinteita lahdele. Vuonna 1953 otetusta kuvasta (kuva 20) näkyy, miten avoin lahti on ollut ennen järviruo'on voimakasta lisääntymistä. Mikäli maisemallisia näkymiä Siltakylänlahdelle halutaan avata niitoilla, tulisi ne tehdä lahden itäreunalla, josta ei löytynyt merkittäviä linnustoarvoja eikä luontodirektiivissä mainittujen tai uhanalaisien eliölaajien esiintymiä.

Kuva 20. Kuva Siltakylänlahden länsireunasta juhannukselta 1953. Lahti on tuon jälkeen voimakkaasti rehevöitynyt ja ruovikoitunut © Kyösti Kakkonen

14. Lähteet

14.1. Kirjallisuus

B Dijkstra, K.-D. & Lewington, R. 2006: Field Guide to the Dragonflies of Britain and Europe. 320 s. Printer Trento. Italy

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen T, ja Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. 4. painos. 656 s. Luonnontieteellinen keskusmuseo. Kasvimuseo. Helsinki.

Karjalainen, S. 2002: Suomen sudenkorennot. 222 s. – WS Bookwell. Porvoo.

Suomen Lintuvaruste Oy 2004: Suomen lintujen lajiluettelo. 7. painos. Järvenpää.

Väisänen, R. A., Koskimies, P. 1994: Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja – sarja B 18. 83 s. Helsinki.

Luontoselvitys Kotkansiipi 2006: Kotkan Räsikin täplälampikorentoselvitys 2006. Raporttimoniste 12 s.

Luontoselvitys Kotkansiipi 2007: Pyhtään Heinlahden osayleiskaavan luontoselvitys. Raporttimoniste 35 s.

Meriluoto, M. ja Soinen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. 192 s. Metsälehti Kustannus Tapio. Helsinki.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000.-Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

14.2. Sähköiset lähteet

Asanti, T., Gustafsson, E., Hongell, H., Hottola, P., Mikkola-Roos, M., Osara, M., Ylimaunu, J. & Yrjölä, T. 2003: Kosteikkojen linnuston suojelupistearvo. Suomen ympäristökeskuksen Suomen ympäristö- sarja n:o 596. Helsinki. 27 s. + liitteet.

Saatavilla sähköisessä muodossa [viitattu 28.10.2008]:

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=3887>